

ВОГОНЬ ОРЛИНОЇ РАДИ

СІЧЕНЬ

479

БЕРЕЗЕНЬ

1989

ВИПУСКИ БІБЛІОТЕКИ В. О. Р.

1. Теодосій Самотулка: 25-РІЧЧЯ НОВАЦЬКОГО РУХУ /вичерпане/.
2. Сестричка Леся Храплива: НОВЕ ПІДЛЮТЄ /вичерпане/.
3. Сірий Орел Орест Гаврилюк: НОВАЦЬКА ВМІЛІСТЬ "ЧОРНОМОРЕЦЬ".
4. Сірі Орли Орест Гаврилюк і Микола Світуха: ЗБІРНИК ГОР /вичерпане/.
5. Сірий Орел Денис Беднарський: НОВАЦЬКА ВМІЛІСТЬ "ЗОЛОТОРУКИЙ".
6. Сірий Орел Денис Беднарський: МАЙСТРУВАННЯ /вичерпане/.
7. Сірий Орел Денис Беднарський: МАЙСТРУВАННЯ, Частина II.
8. Сірий Орел Леонід Бачинський: КРУГОМ ЖИТТЯ /вичерпане/.
9. Сірий Орел Денис Беднарський: НОВАЦЬКА ВМІЛІСТЬ "ДОБРОДУШОК" /вичерпане/.
10. Сірі Орли Леонід Бачинський і Денис Беднарський: ПОКАЖЧИК - ІНДЕКС ЖУРНАЛУ "ВОГОНЬ ОРЛИНОЇ РАДИ" ЧЧ. 1 - 25.
11. Сірий Орел Денис Беднарський: МАЙСТРУВАННЯ В ІГРОВИХ КОМПЛЕКСАХ /вичерпане/.
12. Сірий Орел Денис Беднарський: МАЙСТРУВАННЯ, Частина III /вичерпане/.
13. Сірий Орел Орест Гаврилюк: ЖОВТОДЗЮБ.
14. Сірий Орел Орест Гаврилюк: ЗВІДУН.
15. Сірий Орел Надя Кулинич: НОВАЦЬКИЙ СПІВАНИК.
16. Сірий Орел Андрій Якубовський: ГРИ З "ВОГНЮ ОРЛИНОЇ РАДИ".
17. Сірий Орел Орест Гаврилюк: ДЖУРА.
18. Сірий Орел Леонід Бачинський: ЖАХ І ПОШАНА - ОТРУТА І СИЛА.
19. Сірий Орел Аруня Старух: НОВАЦЬКА ВМІЛІСТЬ "ДОСЛІДНИК".
20. Сірий Орел Орест Гаврилюк: ПЛАСТОВИЙ НОВАК.
21. Сірий Орел Андрій Якубовський: НОВАЦЬКА ВМІЛІСТЬ "ВЕРХОВИНЕЦЬ" /у друку/.
22. Сіра Орлиця Троїда Винницька: ОСІНЬ ч. 1.
23. Сірий Орел Орест Гаврилюк: ЮНЕ ОРЛЯ.
24. Сірий Орел Орест Гаврилюк: ОРЛЯ.

Ціна кожного випуску "Бібліотеки В. О. Р." виносить 3.00 дол.

Окрім того Адміністрація має на складі: Журнал "Вогонь Орлиної Ради" /попередні випуски/ в ціні 2.50 дол. за кожне поодиноке число і 5.00 дол. за кожне подвійне.

Теодосій Самотулка: ОТРОК. Ціна 3.00 дол. ЗАМОВЛЯТИ:

Листівка-портрет: ІВАН КЛІШ. Ціна 0.50 дол.

ПРАВИЛЬНИК УПН. Ціна 3.00 дол.

Denys Bednarsky
35 Marsac Pl.
Newark, NJ 07106
U. S. A.

ФУНДАТОРИ "ВОГНЮ ОРЛИНОЇ РАДИ"

- Сіра Орлиця Стаха Гойдиш.
- Головна Пластова Булава.
- 2-ий Курінь УПС "Ті, що Греблі Рвуть".
- Крайова Пластова Старшина З. С. А.
- Ватага Бурлаків.
- 10-ий Курінь УПС "Чорноморці".
- Великий Пластовий Курінь "Хмельниченки".
- 3-ий Курінь УПС Великого Племені "Лісових Чортів".
- Пластова Станиця Чікаго.
- Пл. сен. Володимир і Дарія Гойдиші.
- Загін "Червона Калина".
- Пластова Станиця Нью-Йорк, з допомогою Пластової Фундації в Нью-Йорку.

Хто черговий?

Вогонь Орлиної Ради ¹

ДОРОГІ БРАТЧИКИ Й СЕСТРИЧКИ!

Минулого року ми обходили величавий ювілей 1000-ліття українського християнства. Ми всі чули про святкові імпрези улаштовані з тої нагоди, а багато з нас брало в них участь. Пласт виступав організовано на святкуваннях у Римі, в Вашингтоні й у багатьох інших місцевостях.

Внутрі Пласту наша праця теж була наставлена на відмічення 1000-ліття. Наше гасло: "За Віру Христову!" було реалізоване на різні цікаві способи. Всі пластові видання були тематично достосовані до того гасла. Воно було нашою провідною думкою на пластових сходинах і інших зайняттях.

На жаль, мали ми минулого року деякі новацькі табори, яких назви й програма не були пристосовані до загального пластового гасла "За Віру Христову!" А шкода. Прогавлено нагоду, яка не трапиться аж за других тисячу років.

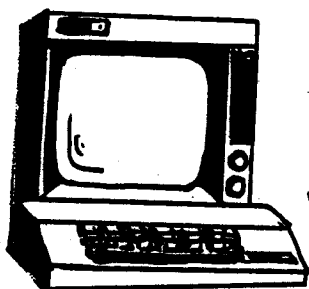
Тому так важливим є, щоб проводи новацьких таборів і їхня програма були зголошені до крайових пластових проводів і ними були заздалегідь одобрені. Нам треба постійно дивитися, що не вийшло добре в нашій праці, щоб на майбутнє таких помилок уникати. Тепер, коли починаємо думати про новацькі табори на рік 1989, слід нам мати це на увазі.-

Щиро вітаю Вас:

С К О Б !

Сірий Орел Орел

ДОКУМЕНТИ НАШИХ ДНІВ

ПЛАСТОВЕ ВИДАВНИЦТВО.

УХВАЛИ НА КУПО:

1. Встановляє осідок Видавництва
2. Встановляє Рамовий План та загальний напрям праці Пластового Видавництва у формі резолюцій.
3. Встановляє висоту фінансового зобов'язання членства
4. Вибирає Референта Видавництва.
5. Вибирає Дирекцію Видавництва.
6. Вибирає Редакційну Колегію.

ДИРЕКЦІЯ ПЛАСТОВОГО ВИДАВНИЦТВА:

1. Голова
2. I-ий заступник - фінанси
3. II-ий заступник - координатор Редакційної Колегії
4. Писар - адміністрація
5. Референт фондів
6. Референт неперіодичних видань
7. Референт спеціальних проєктів

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ ПЛАСТОВОГО ВИДАВНИЦТВА

ПЛЕНУМ РЕД. КОЛЕГІЇ:

1. Координатор
2. Секретар
3. Редактор „Пластового Шляху”
4. Редактор „Юнака”
5. Редактор „Готуйсь”
6. Редактор інших періодичних вид.
7. КПС ЗСА (3)
8. КПС Канади (3)
9. КПС Австралії (3)
10. КПС Англії (3)
11. КПС Німеччини
12. КПС Аргентини

ЗАВДАННЯ ДИРЕКЦІЇ.

Дирекція сходиться раз на місяць, або частіше якщо потрібно.

1. Офіційний і легальний провід корпорації, якою Видавництво є в країні свого осідку.
2. Керує всіми адміністративними і фінансовими справами Пластового Видавництва.
3. Адмініструє та розбудовує всі видавничі фонди Пластового Видавництва.
4. Організує і керує всіми збірками фондів на Пресвий Фонд.
5. Адмініструє і координує видання Референтури „Неперіодичних Видань”.
6. Постійно дбає про технологічні улпшення Пластового Видавництва.

ЗАВДАННЯ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ.

Редагувати і видавати всі пластові видання в рамках резолюцій схвалених на КУПО.

ПРЕЗИДІЯ РЕД. КОЛЕГІЇ.

Сходиться що три місяці, або частіше, якщо заходить потреба.

1. Полагоджує всі редакційні проблеми.
2. Координує співпрацю з Дирекцією Видавництва.
3. Вирішує долю контроверсійних дописів.
4. Ініціює студії пропонованих видань Референтури Неperіодичних Видань.

ПЛЕНУМ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ.

Сходиться раз на рік, або частіше, якщо заходить спеціальна потреба. Збір цей ініціює Президія Ред. Колегії за порозумінням Дирекцією Пластового Видавництва.

1. Переглядає пройдений період праці та ефективність пластових видань загально і по поодиноких країнах та робить потрібні зміни у рамках резолюцій схвалених на КУПО.
2. Випрацьовує план дії на наступний період.
3. Випрацьовує проєкт резолюцій Пластового Видавництва, щодо видань і преси на КУПО із співпрацею Дирекції.
4. Розглядає пропоновані нові видання:
 - а) В Дорогу з Юнацтвом
 - б) Вогонь Орлиної Ради
 - в) Інші неперіодичні видання

СТРУКТУРА ПЛАСТОВОГО ВИДАВНИЦТВА

Г П Б

ДИРЕКЦІЯ
ПЛАСТОВОГО ВИДАВНИЦТВА

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ
ПЛАСТОВОГО ВИДАВНИЦТВА

ПЛЕНУМ РЕД. КОЛЕГІЇ

ГОЛОВА

I-ИЯ ЗАСТУПНИК
АД-ЕКОН.

II-ИЯ ЗАСТУПНИК
РЕД. КОЛ.

СЕКРЕТАР

РЕФЕРЕНТ
ВИД. ФОНДІВ

РЕФЕРЕНТ
НЕПЕРІОД. ВИД.

РЕФЕРЕНТ
СПЕЦ. ПРОЄКТ.

ГОЛОВА

СЕКРЕТАР

РЕДАКТОР
ПЛ. ШЛЯХ

РЕДАКТОР
ЮНАК

РЕДАКТОР
ГОТУЙСЬ

РЕДАКТОР
ІНШІ ПЕРІОД.

КПС 3
ЗСА

КПС 3
КАНАДА

КПС 3
АВСТРАЛІЯ

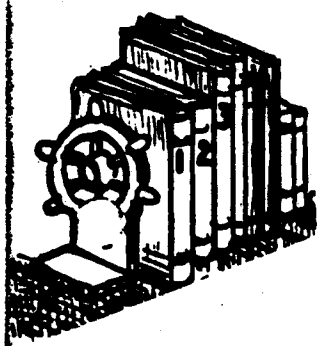
КПС 3
АНГЛІЯ

КПС 3
НІМЕЧЧИНА

КПС 3
АРГЕНТИНА

П
Р
Е
З
И
І
Я
Р К
Е О
Д. Л.

ЕКЗ. ДИРЕКТОР

Орлиний Круг

5

Гніздо Провідника

Лист ч. 153

Торонто, 15 вересня 1988 р.

Дорогі Сірі Орли і Сірі Орлиці !

Зближаємся до Зїзду Конференції Українських Пластових Організацій /КУПО/, разом з тим до нашої Великої Ради Орлиного Круга.

Отже цим листом повідомляю що Велика Рада Орлиного Круга відбудеться в п'ятницю 18-го листопада 1988 року о 7-ій год. веч. в пластовому домі в Торонті.

Адреса: [REDACTED] 2199 BLOOR ST. W.
TORONTO, ONT. CANADA

Програма:

1. Відкриття, вибір президії, прийняття порядку нарад.
2. Відчитання і прийняття претеколу з попередньої В.Р.О.К.
3. Звіт провідника.
4. Дискусія над звітом і уділення абсольвтерії, уступаючому проведові.
5. Справа переорганізації-децентралізації О.К.
 - а/ функції О.К.
 - б/ виключення всіх діючих нов. виховників і виховниць до О.К.
6. Вишколи нов. виховників і програми вишколів.
7. Підручник нов. виховників і виховні матеріали.
8. Вибір новега проведу О.К.
9. Різне, слово ново-обраного провідника.
10. Офермлення резолюцій УПН до схвалення на КУПО: /якщо буде час/.
11. Закриття.

Спільні зустрічі виховників є дуже корисні, але є дуже тяжко їх зорганізувати. Запланований Зїзд Орлиного і Скобиного Кругів цього року весною не вдалося відбутися. Тепер разом із зїздом КУПО є найкраща нагода зустріч нов. виховників і виховниць перевести.

Старайтеся прийти на час, щоб було можливо без поспіху перевести програму. Субота є призначена головно справам ПКТ, а в неділю буде мало часу на виховній комісії розглянути всі справи УПН, та виготовити резолюції.

Вірю що Ваша участь причиниться до того що Велика Рада Орлиного Круга буде більше приємна і успішна.

ГОТУЙСЬ!

С.О. Іван Франів

Провідник Орлиного Круга

МУДРІСТЬ СІРИХ ОРЛІВ

Сіра Орлиця Стаха Гойдиш.

ЯК ПІДГОТОВИТИ НОВАЦЬКУ КОСТЮМОВУ ЗАБАВУ

До підготовки новацької костюмової забави потрібно задуму, плану, та охоти-ентузіязму виконати її як найкраще.

1. Гніздовий на початку виховного новацького року представить своїм братчикам чи сестричкам що цього року зробимо костюмову забаву.
2. Гніздовий сам, або спільно зі своїми виховниками вибере казку, історичне оповідання, оповідання з побутового життя, з життя лісу, степу і т.п., відповідне до віку новацтва. На тому тлі буде будуватися костюмова забава.
3. Узгіднивши з плянами станиці, виберуть дату костюмової забави.
4. Виберуть з-поміж себе одного, що має найкращу дикцію й добру українську мову, який буде розказувати казку, чи оповідання, а новацтво буде виконувати рухи, марші, танці відповідно до змісту тої казки.
5. Новацтво треба поділити на рої, групи, знова відповідно до змісту імпрези.
6. Коли гніздовий і його братчики чи сестрички вже самі готові, тоді покличуть на сходини батьків і розкажуть їм про свій задум /розкажуть у загальному про зміст костюмової забави/ і попросять їх о співпрацю.
7. Що нам потрібно від батьків, головно від мам новацтва?
 - а/ Щоб кожний рій вибрав собі маму роя і щоби разом пошили строї. Вияснити мамам, що то не повинен бути дорогий матеріал, бо шкода видавати непотрібно гроші, але зате даний рій, чи група повинні мати одяги того самого крою і того самого кольору.
 - б/ Попросити батьків, щоб допомогли з декораціями залі і сцени, з освітленням і музикою. Якщо в даній станиці є кружок Пластприяту, вони радо допоможуть.

Наколи костюмова забава є вчасно запланована, тоді куди легше старанно її підготувати, не забираючи зайвого часу на сходинах, а прямо запланувати вмілості вітроногого/танцюристки і присвятити ще другі сходи 20 хвилин на точку, яку мають виконати на забаві, а при тому здобудуть вмілість.

Гніздовий має обов'язок перевірити, як іде підготовлення до забави. Він є відповідальний за цілість тої імпрези.

Новацтвом треба зайнятися від приходу на залу; кожний впорядник відповідає за свій рій – кожний виховник стоїть біля своїх новачат і чекає на чергу, коли їм прийдеться виступати, – впорядники ними опікуються – ведуть їх аж до кінця, то значить до виходу зі залі.

Звичайно на залу входять батьки і гості. Треба ввічливо їх впроваджувати на залу і просити займати місця. Новацтво теж має свої місця рядами, групами, уставлені за порядковими числами, так як розказується в казці.

Щоб успокоїти публіку, можна дзвонити дзвінком, або зачати вступною музикою, чи то на фортепіяні, чи музика з платівок, чи на якомусь іншому інструменті. Станичний, чи уповноважена ним особа, відкриває забаву, вітає батьків, гостей і новацтво, а заповідач починає казку.

Подаю вам зразок одної казки, яку дуже легко перевести:

У Крамниці з Іграшками.

ЗАПОВІДАЧ: Це діялося у великому місті перед Свят-Вечором. На дворі падав білий, білесенький сніг та застелював м'яким килимом вулиці, хати й дерева.

У хаті малої Ганусі не було нікого. Батько ще не вернувся з праці, а мати вийшла на закупа.

Мала Гануся сиділа біля вікна і дивилася крізь шибку на рухливу вулицю та червоно освітлені вікна великої крамниці з іграшками. Вона нераз ходила з матою туди, нераз оглядала прегарні іграшки – а найбільше з усього подобався їй великий оксамитний ведмедик.

–О, як дуже хотіла би я його мати! В нього такий м'який оксамитний колушок і великі зелені очка! А може хтось уже його купив? Як дуже, дуже я хотіла би поглянути на нього, – думала мала Гануся.

–А може я побіжу та погляну?! Я скоро вернуся.

Гануся, не надумуючись довго, вдягнула плащик і побігла сходами вниз, перейшла вулицю й опинилася в крамниці, що приманювала всіх колірними світлами.

/У той момент виходить на залю дівчинка вдягнена в звичайний плащик, на голові шапочка. Вона йде повільно, розглядається і стає перед сценою, закритою куртиною і та сцена собою являє крамницю з іграшками. Найкраще на це надається сцена, на котрій уставлені підвищення в формі ступенів, на котрих будуть стояти всі іграшки, які ви в крамниці заплянували: ведмедики, зайчики, лисики, тигри, лялі з цілого світу, очевидно українська ляля й усе те, що тільки можна зробити без великого труду/.

ЗАПОВІДАЧ /продовжує/: Дівчинка ввійшла до крамниці. /В тому місці відкривається завіса й очам глядачів з"являються всі постаті- вони стоять неповоротно, неначе зачаровані/. Вона звернула свої кроки до того місця де були іграшки. Ніхто її не запри- мітив. Вона очима шукала свого улюбленого ведмедика. Ось він ще є! Як дуже я хотіла би діткнутися його оксамитного ковшка... Підожду, як люди вийдуть... думала Гануся. І дівчинка сіла в вигідний фотель і стала дождати.

/Гануся сідає в глибоке м"яке крісло і засипляє/. У крамниці почало пустіти. Всі з поспіхом замикали шухляди, шафи, гасили світла. Ніхто не запри- мітив маленької дівчинки, яка заснула спокійним сном. Нараз стінний годинник почав має- статично вибивати години, одну по другій...

/За сценою хтось вдаряє 12 разів. З підвищення сходить Князівна Дрімота - дівчинка вдягнена в стрій казкової феї. Вона зближа- ється до Ганусі/.

ФЕЯ: Вітаю тебе, маленька дівчинко, у нашому князівстві! Ми радо приймемо тебе до себе, ми будемо разом гратися, гуляти. Я подарую тобі все, що ти забажаєш. Нині чарівна ніч! Добра ніч - нині народився маленький Ісусик. Ми всі тут щасливі і хочемо бачити тебе щасливою між нами.

/Фея обертається до іграшок, махає золотою паличкою, - й іграшки оживають, виконуючи ритмічні рухи під такт музики. Фея по черзі викликає поодинокі іграшки, або групи, які кружляють довкруги дівчинки, виконують відповідні танці, та по скінченій точці для порядку сідають на залі на призначені місця. Як закінчиться останній танок, фея бере Ганусю за руку і дарує їй великого бронзового ведмедика. Фея дає паличкою знак і всі знову ж у такому порядку, як виступали, уставляються при допомі братчиків і сестричок парами до дефіляди. На самому переді фея і Гануся з ведмедиком. Всі виконавці під такт музики - звичайно українські марші - маршують довкруги залі, а родичі і гості нагороджують виконавців рясними оплесками. По дефіляді є т.зв. "перерва" - новацтво йде під опікою батьків до буфету.

По скінченій перекусці починається забава, яка мусить бути контро- льована виховниками. Треба заплянувати заздалегідь цілий ряд новацьких діточих забав, як на пр. Вію вінець, Засньку, Подо- ляночка, Царівна, Грушечка і т.п. Дуже важливим є звертати увагу на поведінку дітей, не дозволяти вибігати поза залю забави, не дозволяти на зривання декорацій і прикрас і старатися вдержати забаву в новацькому стилі. Мова, музика, й казка мусять бути виключно українські/.

Сірий Орел Орест.

Н О В А Ц Ь К І Н А З В И

Не треба казати:

ГНІЗДОВІ СХОДИНИ
/сходини - це типове зайняття роя/

НОВАЦЬКИЙ ГУРТOK

БРАТЧИК, СЕСТРИЧКА /та особа,
що веде рій/

ВИХОВНИК, ВИХОВНИЦЯ /та особа,
що веде рій/

МАШТ /це чуже слово!/

КОЛО /новацька уставка/

КОМАНДА ТАБОРУ /команда в укра-
їнській мові означає те, що англійське
слово "TEAM"/.

ПРОГУЛЬКА

"СКАЧ ТЕЙП"

КОМП'ЮТЕР

А слід казати:

ЗБІРКА ГНІЗДА

НОВАЦЬКИЙ РІЙ

ВПОРЯДНИК/ВПОРЯДНИЦЯ РОЯ
/братчик/сестричка - це для
новацтва кожний виховник/-ця.
Може бути братчик впорядник,
сестричка кошова, братчик
командант/.

ВПОРЯДНИК/ВПОРЯДНИЦЯ
/виховник/-ця в новацтві
те саме, що братчик/сестричка.
Впорядники, гніздові, кошові
і т.д. - всі вони є виховники/.

ЩОГЛА

КРУГ

ПРОВІД ТАБОРУ

ПРОГУЛЯНКА

САМОЛІПКА

ОБЧИСЛЮВАЛЬНИК

Сірі Орли: Ніна й Філько.

Н О В А Ц Ь К И Й В О Г Н И К

"Братчику, чи сьогодні буде вогник?" - запитує тебе малень-
кий новак. Чому саме цей запит чуєш так часто в таборі? Чому та-
ке щире розчарування зарисовується на личку дитини, коли ти від-
кажеш "ні"? Відповідей на це багато і всіх причин є годі вичисли-
ти.

Вогник... Хто його не любить, хто не прагне засісти біля нього? Кого не полонить він, не причаровує своєю красою? Вогник, однак, пишається не лиш мільйонами іскор, що вносяться свobodно в гору. Але багато важніші, це тепло і близькість, що він дарує кожному, хто засяде біля нього. Це те дивне почуття спокою, радості й дивовижної сили. Це чар і велике захоплення, яке він збуджує в душах своїх поклонників.

Новак не зможе очеркнути своїх почувань. Він скаже: "Я вогник люблю, бо він дуже гарний". І чим він більший і вищий, чим більше в нім вогню, світла та іскор, чим більше в нім сили, тим більше він йому до вподоби. І тому новаки будуть прагнути великих і могутніх вогнів, бо ця велич додає їм більше захвату і радісних поривів.

Обов'язком новацьких виховників, однак, є дати дітям вогник маленький, більш підхожий їхньому вікові та рості. Вогник, який міг би, замість бурхливих переживань, розбудити в душі дитини більше чару, загадочності і спокою, який міг би до реальності внести трохи казкового світу, розбудити дитячу уяву і фантазію. Тому для новацтва будемо будувати вогники маленькі, по більшості стіжкової форми, легкі до підпалення та безпечні. А тому, що вогник у житті новака повинен бути небуденною а величною подією, будемо дуже уважні до скількості вогників у таборах, та будемо дуже обережні що до їхньої якості. Постараємося влаштувати два, а вже найбільше три вогники на тиждень і подбаємо про кількість учасників при них. Найбільше успішні новацькі вогники є при участі малої кількості новаків. Коли біля вогника засяде більше число дітей, братчикова є дуже тяжко всіх охопити та зацікавити. Тому у великих таборах вогники повинні відбуватися гніздами чи роями, а два, а найбільше три вогники при участі цілого табору. Не можна робити вогників за часто, тому що вони стратять свій чар для новаків. У середньої величини таборі /30 - 60 учасників/ можна робити вогники так десь що тиждень з цілим табором, а в міжчасі може бути один вогник з роєм чи гніздом. В місті можна робити вогники що 12 сходи /що три місяці/.

Вогники можуть бути з роєм, з гніздом або гніздами, або з цілим табором. Вогники можуть бути з якоїсь нагоди, як відсвяткування якогось свята, припинання нових членів, підвищення ступенів, вибору назви табору, закриття табору, або тільки зі звичайною програмою.

Найважливішою частиною у плануванні вогника - це програма. Вона повинна стосуватися до програми дня /в таборі/, або бути ще одним засобом підготовки новацьких проб та вмілостей, а вже в останньому разі бути пописовою.

Коли це вогник з роєм тільки, тоді братчик провадить програмою. Підготовки наперед для всіх новаків не треба, хіба такі точки, як віршик, або грання на інструменті. Вогники з гніздом чи цілим табором виходять тоді добре, коли рої підготували точки на-

ред і переводять їх на спільному вогнику. Не повинен бути вогник з табором чи гніздом, якщо рої не є підготовані. Може вийти великий балаган.

Слідуючі точки можна переводити при вогнику:

1. Відкриття: а/ Визначити сторожів вогника.
б/ Підпалення вогника.
в/ Пісня.
г/ Обряд.
2. Розповідь.
3. Пісня.
4. Самодіяльна гра /інсценізація/.
5. Танок.
6. Вірш.
7. Пісня.
8. Загадки.
9. Ракети, ключі.
10. Подяка за добрий учинок.
11. Закриття: а/ Молитва.
б/ Пісня "Надобраніч"
в/ Обряд.

В програму можуть входити індивідуальні точки: танці, співи, грація на інструментах і т.п.

Вогник підпалюють сторожі вогника /може бути тільки один сторож, або більше сторожів/ - новаки, котрі чимось відзначилися і заслужили собі на цю почесність. Вони є назначені братчиком /гніздовим, комендантом табору/. Вони дбають про те, щоби вогник все горів під час програми. Треба пояснити всім новакам, що тільки сторожі мають право докидати дров. Не добре є, щоби кожний новак докладав дров до вогника, бо всі зачнуть бігати і буде за багато руху.

Рухливих гор краце не переводити при вогнику. На це краце підходять сходина роя.

При новацьких вогниках не дозволяємо на скечі. Скечі - це річ юнацька, не підходяща новацькій психіці й часто новакам незрозуміла. Вона може подобатись братчикам, але новаки не можуть на стільки включитися в їх виконання, щоби добути бажаний ефект. Окрім того новаки не вмють відігравати скечів. Переважно вони говорять за тихо і всі решта не чують їх. Це тільки вносить замішання між новаками. Лишімо скечі для юнаків. Багато краце виходять самодіяльні гри чи інсценізації з новаками.

Програма не повинна бути коротша, як 45 хвилин і не довша, як годину і чверть. При довшій програмі новаки перестануть уважати і будуть нудитися. Програму переводить братчик, гніздовий, чи бунчужний табору.

Братчики повинні уважати на новаків. Не повинні давати своїх точок, бо це не є юнацька ватра. Братчики можуть помагати новакам, як: співати з ними, акомпаніювати на інструментах до танців і т.п.

Новаки мусять бути зайняті під час цілої програми при вогнику; не можна дозволяти, щоби новаки чекали на слідуучу точку і нічого не робили. Вони зачнуть кидати різні речі до вогню і буде балаган. Вільний час між точками треба заповнити піснями, ракетами, кличами і т.п. Найбільше успішний вогник, це той, при котрім новаки співають багато пісень.

Всі точки вогника повинні вплітатися в одну, гарну, гармонійну цілість. Щоб це уможливити, мусимо в першій мірі підібрати тему. Всі точки: розповідь, пісні, гри, вправи і т.п. будуть достосовані до теми і будуть собою творити одну цілість. Тому, коли темою вогника є українська вишивка, не будемо включувати точок з таборового життя, чи життя звірів в природі. Не будемо співати пісні про їжака, що хочу стати новаком, бо їжак і українська вишивка не мають нічого спільного. Одначе зможемо включити до програми вірш про вишивку, народний танець, чи пісню про Україну.

Не лише точки вогника повинні гармонізувати зі собою. Дуже важним чинником успіху кожного вогника – це обряд відкриття і закриття. Цей обряд також мусить бути тісно зв'язаний з темою. Новацький вогник, від хвилини запалення до пластового "Надобраніч" мусить творити одно гармонійне колесо, в яким одна точка дає початок другій, друга третій і так одна по одній зливаються в одну гарну цілість.

Під час вогника не слід є оплескувати точки, а радше треба привчати дітей нагороджувати малих артистів різними новацькими окликами, як на пр.: "Гарно, гарно, дуже гарно!", "чу-чу-чу-чудо-во!", "пре-е-е-красно!", "дуже, дуже, дуже цікаво!", "смішно, смішно, ох, як смішно!", "зна-а-а-менито!", "с-с-с-мішно!" /три рази/ і т.п.

Поміж точками, замість нудних перерв, або нетерпеливого очікування дальших виступів, добре завести між роями різні перекликування, запити і відповіді, започаткувати влучні завваги що до вогника та різні вигуки. На примір: Після пісні "Край лісу на полянці" братчик запитує: "Як шумить ліс?"

Діти: "Ш-ш-ш".

Братчик: "Не чую!"

Діти /голосніше/: "Ш-ш-ш-ш-ш!"

Братчик: "Як звучить струмок?"

Діти: "Плюсь, плюсь".

Братчик: "Як цвітуть сунічки?"

Діти /отворяють тісно студені руки/: "О-о-о-ось так!"

Можна подавати різні запити іншим роям: "Левики, який у вас ройовий клич?" Левики: "Це наша новацька тайна" і т.п. Завваги що до вогника можуть також бути різні: "Наш вогник уже догоряє, ох, як шкода!", "Вогник дуже голодний, ану, докиньте дров!", "Сто-рожі вогника, не дримайте!", "Гори, гори вогнику!" і т.п.

Діти дуже люблять багато вигукувати, наслідувати голоси природи, перекликуватися, голосно сміятися і загалом робити багато

шуму і гуку. Вогник повинен бути місцем, де діти зможуть гуртом /зорганізовано/ покричати і посміятися. Не відмовте їм тої приємності, а радше дайте їм нагоду до цього. Братчик, одначе, мусить мати сильну контролу над дітьми. Новаки повинні викрикувати лише у призначений для цього час, а коли братчик піднесе до гори руку, новаки повинні втихнути.

Перед закриттям вогника складається подяку за добрі вчинки. Це є один з найкращих новацьких обрядів і ми конче мусимо про нього пам'ятати. Переводимо його в цей спосіб: Пояснюємо новакам, що за кожний добрий вчинок, який нам хто небудь зробить, завжди треба подякувати. Тепер кожний новак, якому хтось зробив добрий вчинок /але по одному, не всі нараз!/, встане з місця і висловить своє подяку. Примір: "Готуйсь! Дякую новакові Левкові Швець за це, що мені поміг нести наплечник! Готуйсь!" Новак Левко Швець, якому зложено подяку, підноситься з місця і каже: "Готуйсь!"

Вогник повинен залишитися в пам'яті дитини на довгий час. В зимі, коли на дворі не можна запалити вогника, постарасьмося влаштувати, час до часу, штучний вогник у домівці. Такий вогник переводиться так само, як би він відбувався на дворі. Коли погода дозволяє, можна робити вогники на поляні, чи в публичнім парку, де можна палити вогонь.

Новацькі вогники не повинні відбуватися пізно в вечорі, бо новаки будуть дуже помучені. Найкраще переводити їх, як тільки заходить сонце. Ніколи не робити вогників на вільнім воздуху дощі, бо новаки можуть поперестуджуватися. Не треба брати новаків на внацькі ватри, бо їх програма не буде цікавити і може бути за довга.

Вогник повинні будувати новаки з братчиком. При тій нагоді братчик може новаків навчити, як будувати вогник, де можна його будувати і як його забезпечити.

Новацький вогник, це не є внацька ватра. Вогник не повинен бути вищий, як дві стопи /60 см./

Ніколи не можна дозволити, щоби при новацькому вогнику хтось що небудь смажив /ковбаски і ін./ Це може відбуватися лише при вогні, який розведено для тої цілі /на пр. варення на прогулянці/, але ніколи при новацькому вогнику, який має своє програму.

Новаки сидять у крузі коло вогника. Найкраще посадити новаків у такій віддалі, щоби на них не падали іскри. Треба зазначити новакам точно, де вони мають сидіти і не дозволити посуватися до вогня. Такі пересування вносять замішання між новаками і є дуже небезпечні.

Братчики мусять сидіти коло своїх роїв і пильнувати новаків. Всі братчики не повинні сидіти разом.

Вогники, які не є приготовані наперед для глядачів, не повин-

ЩО РОЗКАЖЕМО

НОВАЦТВУ?

ТЕКСТ ВЛАСЬКА

Ісусикові пальми

Скелястою пустелею мандрувало троє подорожніх. Попереду йшов дідусь із сивою бородою, ведучи за собою віслока, на якому сиділа молода жінка з дитиною на руках. Видно, вже довго були в дорозі, бо їхній одяг був запорошений, а обличчя худі й засмагли.

— Тут відпочинемо, — сказав ураз старець, показуючи рукою на невеличку, вкриту піском долинку.

За хвилину жінка сиділа вже на розстеленім на піску смугастім килимку, в тіні під скелею і годувала дитину. Дідусь сів уперевішений через хребет віслока бесаги, добув з них жменю сушених дактилів і враз із боклагом з водою подав жінці.

— От і все, що нам залишилося, Маріє, — сказав зажурений. — Кілька пригорців дактилів і цей боклаг з водою.

— Не журися, Йосипе, — підставляючи віслокові долоню з дактилями, відповіла жінка. — Завтра вже будемо серед людських осель.

А потім, щоб розвіяти його тривожні думки, розглядаючись довкола, додала:

— Кореше місце, вибрав ти, Йосипе, для відпочинку.

Дідусь глянув здивований на голі розлечені сонцем скелі, на долинку, встелену піском, з якого де-не-де стирчало сухе бадилля, а потім на Марію, що граючись, ловила ручку дитяти, і місце видалось йому справді не таке вже неприжитне.

— Коли б так ще хоч дві-три пальми, — почав

— Так, Йосипе, дві-три пальми та джерельце води, щоб кожний подорожній знайшов тут бодай стільки поживи, скільки ми й ще маємо.

Підживившись і відпочивши, Марія з дитятком і Йосип пустилися в дальшу дорогу.

За деякий час тою самою дорогою посувався гурт людей. Ще недавно була це багата каравана, що везла зі Сходу шовк, золото і пахуче коріння, але в горах напали на неї розбійники, повбивали слуг, пограбували багатий крам і забрали з собою верблюдів. Ті з каравани, що zostалися в живих, насилу добилися до найближчої оселі, підлікували рани, запаслись поживою і, найнявши провідника, пустилися далі в дорогу до друзів і знайомих.

Але подорож пустелею була не легка. У хворих почали відкриватися рани, і це припизнило їх у дорозі. Вчора забракло їм поживи, а сьогодні не стало води.

— Ще трохи, ще трохи зусилля, — заохочував їх провідник. — І завтра вже будемо серед людських осель!

Та шалена спека лопила не тільки сили, але й волю людей. Знесилені, падали на розпечений пісок, чекаючи смерті.

Враз провідник крикнув:

— Гляньте! Ось там, там... Бачите? — показував рукою.

— Там, там, бачите? — вигукнули інші, допомагаючи хворим звестися на ноги.

У даліні, поміж скелями, майоріли вершки трьох пальм.

Коли подорожні, загасивши спрагу водою з джерельця і поживившись овочами дерев, полягали спочивати, провідник устав, розглянувся довкола і сказав:

— Не одну каравану провів я через цю пустелю. Перейшов я й уздовж і впоперек, здавалося мені, знаю в ній кожний камінчик та кожну бадиллину, але ніколи я ще не бачив цих трьох пальм і цього джерельця.

А найстарший з-поміж подорожніх додав:

— Хіба сам Господь посадив їх тут, щоб врятувати нас від смерті!

Але ніхто з них не знав, що кілька днів тому на цьому самому місці спочивала Свята Родина в дорозі до Єгипту, і Боже Дитятко, граючись, власною ручкою застремило в пісок три зернятка дактиля, щоб сповнилось бажання Божої Матері і святого Йосипа.

Дактилі або фінки — овочі дактилевої пальми, що росте на північній Африці і Азії.

«Веселка»

Орест Гаврилюк.

КАЗКА ДЛЯ НОВАЦТВА

/та й для дорослих пластунів/.

Розкажу вам про одного новака. Називався Петрусь.

Петрусь змалку любив музику. Як тільки навчився наставляти патефон, вишукував усі пластинки в хаті й слухав їх знову й знову й знову. А правдивим торжеством для нього бувало, коли батьки, бачачи його зацікавлення, брали його на концерт. Зокрема захоплювався симфонічною оркестрою. Зі задержаним віддихом слідкував, як рівно різали повітря скрипки, як їм вторували басы, як трубки вихвалялися попід небеса, як нетерпляче грозили своїм суперникам тромбони, цимбали дзеленькали немов струмочок ранком під лісом, і бубон пильнував порядку цокочучи: так! так! так! А все те разом зливалося в одну захоплюючу цілість і викликало вражіння немов ти літаєш понад хмарами й досягаєш до самого раю.

Коли прийшов час Петрусеві йти в школу, то його записали до такої школи, де була оркестра. Петрусь зразу зголосився до участі. Йому призначили цікавий інструмент: тарілки. І почалося навчання. Спочатку приходило воно важко. Спершу треба було навчитися читати ноти, щоб знати, коли саме треба вдарити тарілками. Петрусь робив багато помилок. Але під дбайливим оком диригента й ідучи за порадами провідника своєї секції - досвідченого бубніста, він за кілька місяців так опанував своє діло, що завжди знав, коли саме треба вдарити, не за скоро й не за пізно, ані за голосно ані за тихо. Брязкіт мосяжних тарілок розлягався по всій аудиторії й акцентував найважливіші частини виконуваного твору.

Петрусь і не оглянувся, як проминула більша частина шкільного року й оркестра стала готувитися до кінцевого концерту. Будуть виконувати симфонію в якій, на жаль, Петрусь має тільки один раз ударити в тарілки. Але це приходило в кульмінаційній точці, без якої композиція тратила якийнебудь ефект.

Один місяць перед концертом проголошено, що їхня оркестра є оцінена за одну з найкращих в окрузі й що на їхній концерт прибуде комісія, яка рішить, чи признати їм перше місце. Петрусь хвилювався. Але він був певний, що своє завдання виконає бездоганно.

Один тиждень перед концертом Петрусь захворів на перестуду. Тяжко хорував. Маячив, зривався з ліжка, кричав що без нього оркестра не дістане першого місця.

Один день перед концертом гарячка уступила. Лікар вправді заборонив Петрусеві йти на генеральну пробу але сказав, що якщо гарячка до наступного ранку не вернеться, то можна піти на концерт.

На другий день Петрусь сидів на своєму місці в оркестрі. Ось уже диригент застукав паличкою й починають грати. Петрусь пильно слідкує за нотами. Ось вони вже на тій сторінці, коли Петрусеві прийдеться вдарити в тарілки. І раптом йому робиться дуже гаряче і дроз проходить по всьому тілі. Він зі страхом усвідомлює, що в нього вернулася гарячка.

Ще лише чотири такти до удару тарілок. На лице Петруся виступив холодний піт. Очі заходять млюю й він чує, що тратить притомність. Останками сил зосереджує всю свою увагу на нотах, бачить помах палички диригента в свою сторону й сильно вдаряє тарілками. Більше не пам'ятає нічого.

Прийшов до себе від бурі оплесків, що стрясала залюю. Над ним похилився його друг — головний бубніст і вогким рушником витирав Петрусево чоло. Петрусь підвівся на лікоть і побачив, що там — на авансцені до диригента підійшов голова оціночної комісії й проголосив признання першого місця їхній оркестрі.

ІВАННА САВИЦЬКА

РІЗДВО В ЛІСІ

У гайку, де колись росли опельки, жили зайчики сіренькі. Шубка на них тепла і пухка, хвостики схожі на м'яча, вушка стирчать, очка блищать, будо зайчиків п'ять.

Як прийшли Різдвяні Свята, заметушилася хата. Тут зайчика порядкує, зайць на дворі майструє, а маленькі зайченята обступили маму й тата, подають і допомагають, як уміють і як знають.

Вже до Свят усе готове, печиво дуже, чудове. З маку жовти калачі і великі і малі. Коржики і завиванці, що пекла зайчиха вранці.

Чобіток нових по парі, зайць притаскав у дарі. П'ять новеньких козушків, він один попоти веспів. Хатка (хоч уже валиться) чистою, аж блищить.

— Ну, святкуймо! — каже мати. Вже пора колядувати!

Обізвалась Сіра Спинка (наймелодша в них дитинка):

— Мамо! Мамо! Деж ялинка? Каже мати:

— Ну давайте, підождімо, Купчика у яр пішлимо. Він меткий, тож за хвилинку, принесе з яру ялинку.

Скочив зайчик по долині, низько поклонивсь ялинці та сюди і туди, каже нишечком:

— Ходи! Ой ходи мерщій до нас, різдвяний звеселиш час!

Та ялинка не скотіла, вся інею заблистіла, золотими зірочками, кришталевими свічками і сказала на бігу: «Не піду»...

Купчик, як прибіг до хати, став рідні оповідати, як в яру ген у долині, він кланявся там ялинці, як вона ціла блистіла, срібна, пестра, гарна, біла. Кращої нема у снах, ні в ліску, ні по хатках.

Заметушилася хата. Засць розвалив загату, вхопив швидко чобітки і новенькі козушки, а зайчиха завиванці, що пекла учора вранці, і коржі, а паляничці поздіймала зі стільниці.

Зайченята не помало позбирали, що попало і швиденько по сніжку, скоком-боком до яру. Все склали у стій ялинки, не марнують ні хвилинки.

Засць вже буде хату, закладає там загату, а зайчиха у куті силпе маку до куті, ліпить пироги з капусти, на олій кидає хрусти.

А маленькі зайченята обступили маму й тата. Веселенькі, не дармують, на весь голос колядують...

А ялинка вся блищить, від інею аж іскриться.

Гомін лісом покотився — «Бог Предвічний народився!»

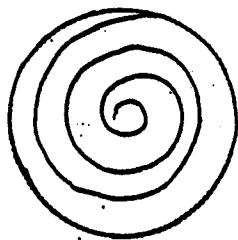
МАЙСТРУЄМО

ПРИКРАСИ НА ЯЛИНКУ

ВУЖИК

КРУЖОК
ПАПЕРУ ПРОТЯТИ
В СПІРАЛЮ ЯК
ВКАЗАНО НА РИСУНКУ

ВУЖИК НА
ЯЛИНЦІ

ПТАШКА

ПРОТЯГТИ

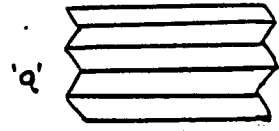
ПТАШКА

ВИТЯГА ПТАШКА
З ПАПЕРУ

КРИЛА

ПАПІР ЗІГНЕНИЙ
В ГАРМОНІЙКУ

ПРОТЯГТИ

ХВОСТИК

ПАПІР ЗІГНЕНИЙ В
ГАРМОНІЙКУ 'а' ТА
ПРОТЯГТИ ЯК НА 'б'

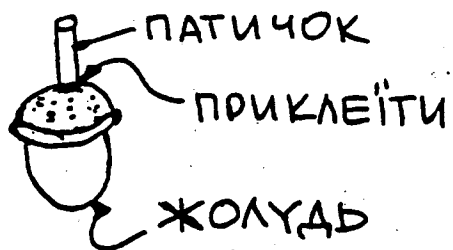

ПРИЛІПИТИ

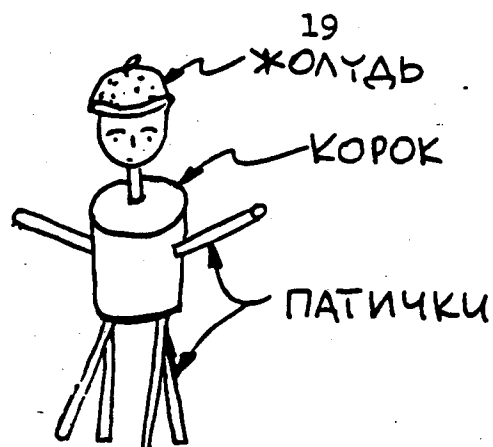

ПТАШКА НА ЯЛИНЦІ

ІГРАШКИ - ПРИКРАСИ

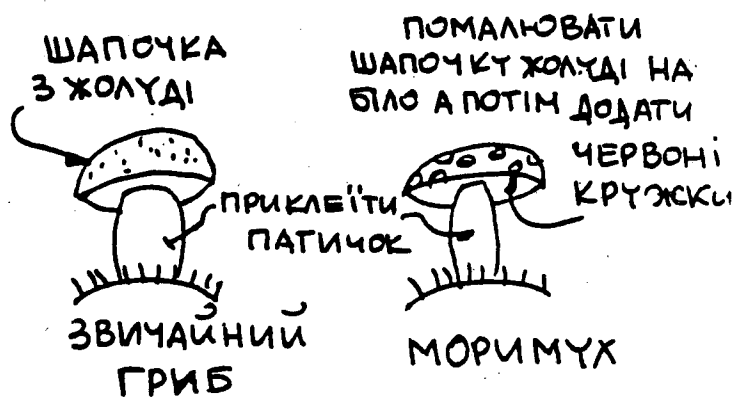
ФУРКАЛЬЦЕ

ПАЯЦ

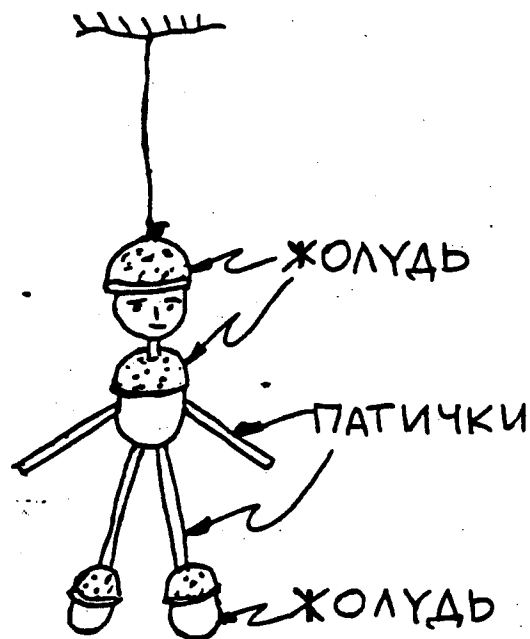
ВІЗОЧОК

ГРИБИ

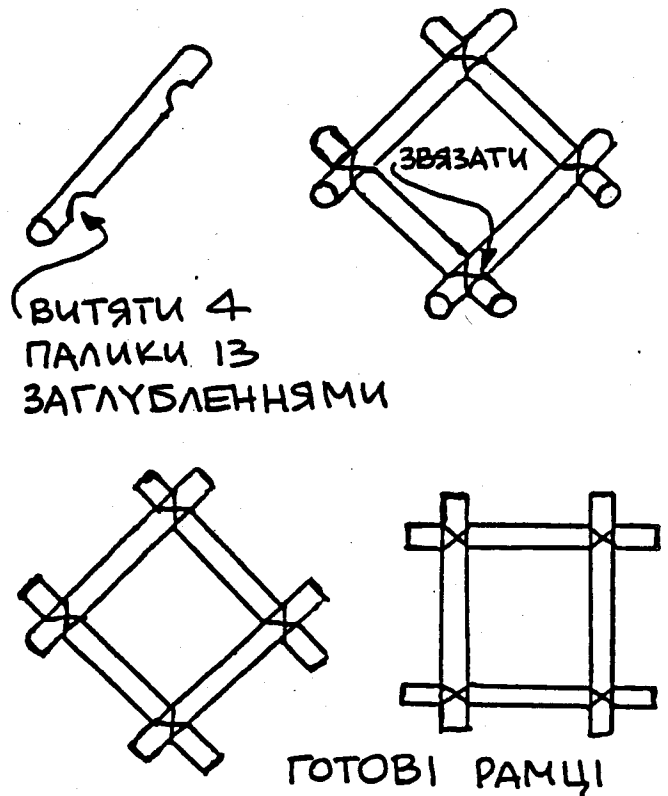
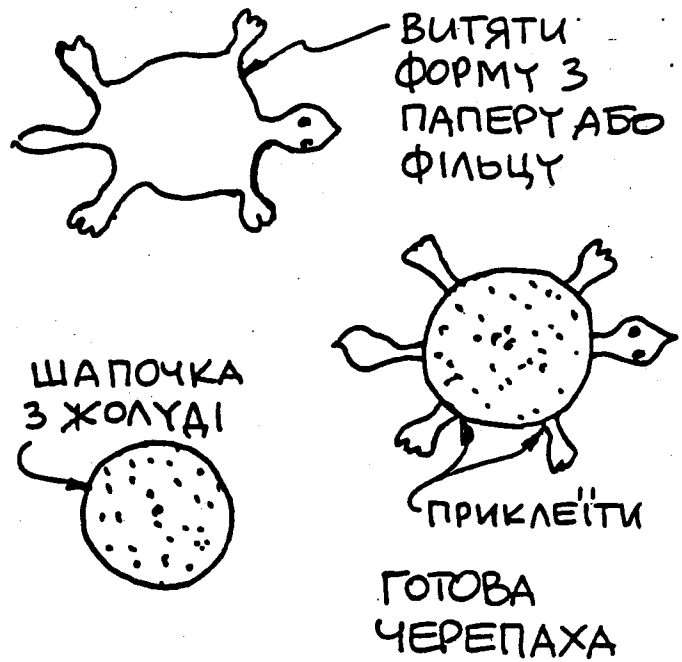
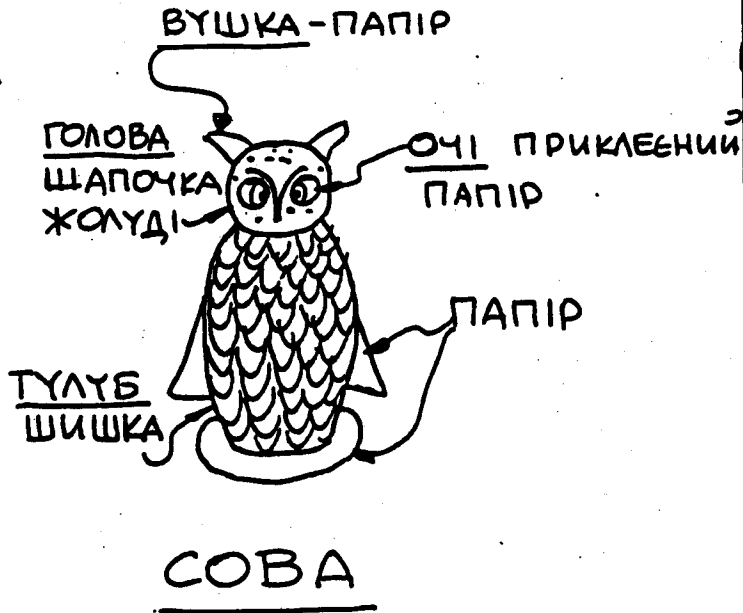
ЧЕРЕПАХА

ПАЯЦ

ДЛЯ ПРИКРАСИ-ВЖИТКУ

20

ДІТИ СПІВАЮТЬ

Заповіт Т. Шевченка.

Поважно - звільна *temp.* К. Стеценко

p Як у-мру, то по-хо-вай-те ме-не на мо-ги-лі, се-ред сте-пу ши-ро-ко-го, на Вкра-ї-ні ми-лій.
Як у-мру то

2. Щоб лани широкополі
і Дніпро і кручі
були видні, було чути,
як реве ревучий.

3. Поховайте, та вставайте,
кайдани порвіте,
і вражою злою кровю
волю окропіте.

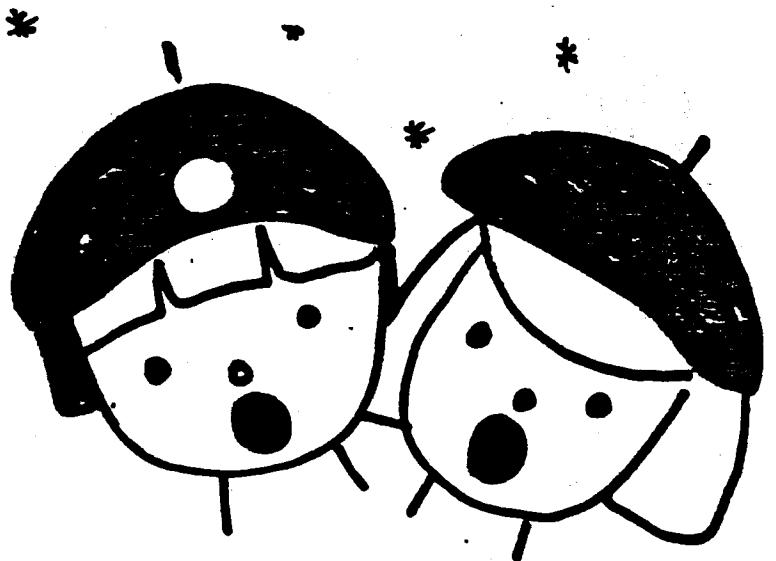
КОЛИСАНКА

Спи, дитинко, спи,
Очка зажмури;
Спить вже пташка у гніздочку,
А квіточка у садочку,
Спи, дитинко, спи!

Спи, дитинко, спи,
Очка зажмури;
Прийди, сонку, до дитинки,
Стули очка аж до днинки,
Спи, дитинко, спи!

Спи, дитинко, спи,
Очка зажмури;
Встане сонце, пташку збудить,
Встане дитя, гратись буде,
Спи, дитинко, спи!

Маріяка Підгірянка

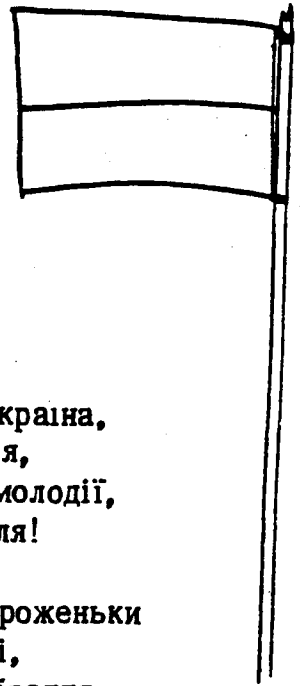
УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ГИМН

ЩЕ НЕ ВМЕРЛА УКРАЇНА Український Національний Гимн

Слова: П. Чубинський
Муз.: М. Вербицький

Мовстатично

Ще не вмерла України слава, ні воля,
Ще нам браття молодії, усміхнеться доля!
Згинуть наші вороженьки, як роса на сонці,
Запануєм і ми, браття, у своїй сторонці.
Душу, тіло ми положим за нашу свободу,
І покажем, що ми браття Козацького роду.

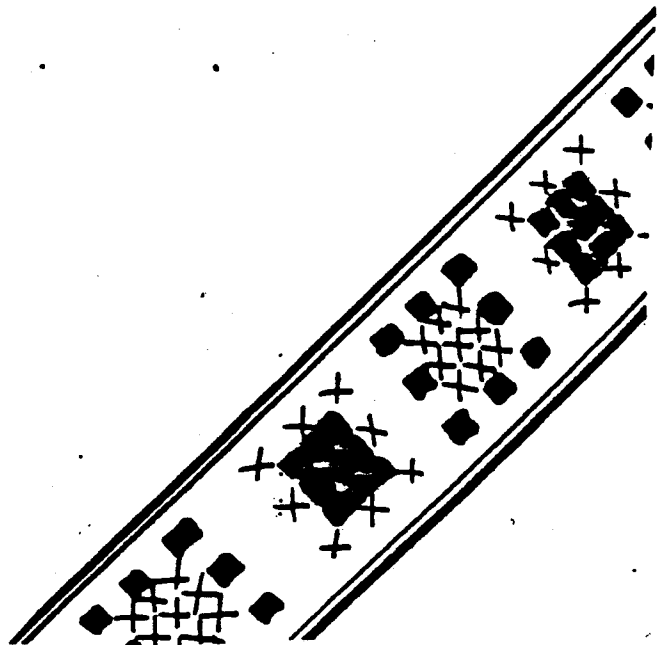

Ще не вмерла Україна,
Ні слава, ні воля,
Ще нам браття молодії,
Усміхнеться доля!

Згинуть наші вороженьки
Як роса на сонці,
Запануєм і ми, браття,
У своїй сторонці.

Душу, тіло ми положим
За нашу свободу,
І покажем, що ми браття
Козацького роду.

/"Юне Орля"/

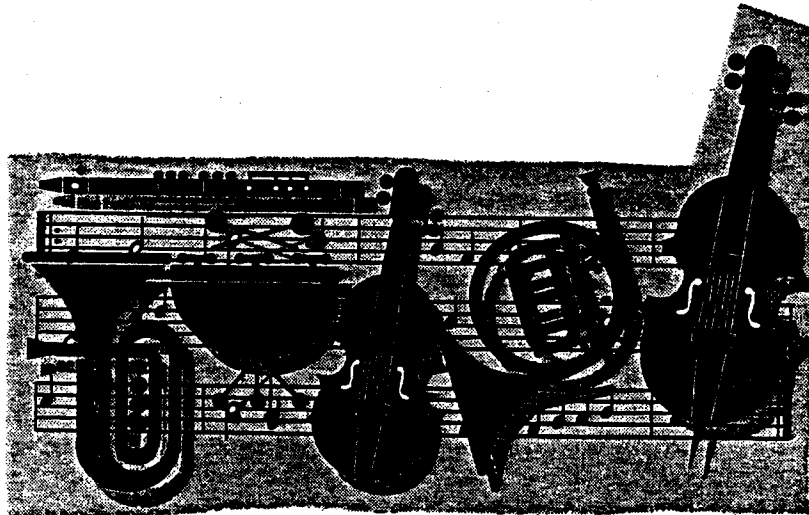
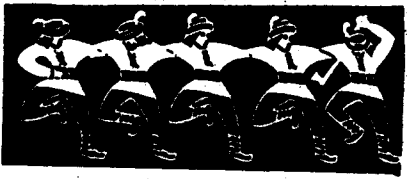
НОВАЦЬКИЙ ТАНОК

Не скоро
Solo. Ой у са-ду, са - ду, са-ду, ви-но-гра-ду
Vci
Ой у са-ду, са-ду, ви-но-гра-ду. Ра-дуй-ся! Ра - дуй-ся, зе-мле, Син Бо-жий на-ро-див-ся!

К. Стеценко

2. А у тому саду сивий коник грає.
Радуйся!
3. А до того коня ніхто не приступить.
Радуйся!
4. А тільки приступить молодий Іванко.
Радуйся!

5. Іванко приступив, сіделечко наклав.
Радуйся!
6. Сам сів та поїхав аж до королівни.
Радуйся!

Туровий Хиток

АСИ.

У домівці. Виряд: 12 асів /з трьох пакетів карт до гри/ і 12 інших карт.

Гравців ділимо на дві команди, з однаковою кількістю членів. Усі карти ховаємо в кімнаті, у відсутності гравців. Коли новаки прийдуть, братчик робить натяки що до сховків, на пр. коли карта схована за годинником, може запитатися: "Котра година?" Команда, що знайде більше асів, виграє.

КИТАЙЦІ.

У домівці. Виряд: для кожного учасника 12 зернят рижу на паперовій тарілці й два незастругані олівці.

Послугуючись лиш олівцями, кожна дитина мусить повиймати зарнята рижу зі своєї тарілки. Хто перший скінчить - виграє.

ПЕРЕГОНИ З ТОРБИНАМИ.

Паристе число гравців. У домівці. Виряд: паперова торбина для кожного учасника.

Крісла уставляємо в двох рядах, з паперовою торбиною на кожному кріслі. На знак, перший із кожної команди оббігає довкола свого ряду крісел, тоді бере торбину з першого крісла, надуває її й розбиває її. Коли торбина тріснула, наступний член з тої ж команди слідує і тад далше. Котра команда перша розіб'є всі свої торбини - виграє.

ПЕРЕГОНИ З БАЛЬОНАМИ.

Паристе число гравців. У домівці. Виряд: надутий бальон на кожному кріслі.

Гра подібна до попередньої, тільки на кожному кріслі є надутий бальон. Гравці в двох рядах за своїми кріслами. На знак перший з кожної команди оббігає довкола свого ряду крісел, а коли опиниться перед своїм кріслом сідає на нього, щоби бальон луснув. Коли це станеться, наступний з тої ж команди біжить. Коли всі члени одної групи сидять на кріслах з розтисненими бальонами - виграють.

ПІЗНАЙ НАСЛІПО.

Довільна кількість гравців. У домівці. Виряд: хустка.

Одному гравцеві зав'язують хусткою очі. Він тоді насліпо ловить когонебудь іншого. Зловивши /діткненням руки/, має розпізнати, хто то є. Коли не може пізнати, мусить його пустити й ловити когось іншого. Кого розпізнає, той стає сліпцем і гра продовжується.

РЕДАКЦІЯ.

Довільна кількість гравців. У домівці. Виряд: часопис для кожного учасника.

Новаки сидять на долівці у тісному крузі. Кожний дістає старий часопис /принаймні 20 сторінок/ якого листки є перемішані. На знак, діти стараються поскладати картки свого часопису за порядком, так як вони мають бути. Хто перший скінчить, виграє. Чим тісніше учасники сидять поруч себе, тим важче це зробити.

КРУГЛІ.

Дві команди, по 4, 5, або 6 осіб кожна. У домівці. Виряд: 12 коробок від сірників і два тенісові м'ячики.

На долівці укладаємо коробки від сірників шторцом у формі трикутника. Кожна команда одержує тенісовий м'ячик, який має покотити здовж долівки, щоб перевернути коробки. Кожний гравець кидає двічі. За кожним метом братчик записує, скільки коробок упало. Накінець додає всі точки здобуті одною й другою командою. Котра має більше точок - виграє.

МІСТА В УКРАЇНІ.

Довільна кількість гравців. У домівці. Виряд: невеликий патик.

Кожний гравець репрезентує одне українське місто. Всі сидять у крузі, за винятком одного який є в центрі. Він викликає назву міста й підкидає патик угору. Дитина, яка репрезентує назване місто, мусить зловити патик, поки він упаде на землю. Якщо це йому не вдасться, він виходить із гри. Коли ж зловить, міняється місцем з тим, що був у середині.

РОБИ ЦЕ/РОБИ ТЕ.

Довільна кількість гравців. У домівці.

Один з учасників виконує різні рухи, кажучи: "роби це" або "роби те". Коли скаже: "роби це", то всі його наслідують.

Коли ж каже: "роби те", ніхто не рухається. Хто помилиться-виходить із гри. Хто залишиться останнім-виграє.

НАРИСУЙ ЛІНІЮ.

Довільна кількість гравців. У домівці. Виряд: для кожного учасника витята шпальта з часопису й олівець.

Усі сидять кругом стола. Кожний дістає одну шпальту витяту з українського часопису. Шпальти мають бути однакової довжини. На знак, кожний підчеркає перший рядок шпальти й продовжує підчеркати наступні рядки, зправа доліва й зліва направо, аж підчеркне всі. Хто перший скінчить-виграє.

ФУТБОЛЬ У ДОМІВЦІ.

Для старших новаків. 2 команди, по 4 або й більше гравців. У домівці. Виряд: м'ячик до гри стук-пук.

По кінцях кімнати назначають "ворота". М'ячик кладемо посередині й гравці, на руках і колінах, на даний знак починають дути на м'ячик, щоб закотити його до воріт противників. Не вільно дотикати м'ячика чим небудь, а тільки дути. Якщо якийсь грач доторкнеться м'ячика, тоді м'ячик ставлять на середину площі й противна команда може "вільно" /т.зн. без оборони противників/ раз його подути.

ФУТБОЛЬ З ПЕРЦЕМ.

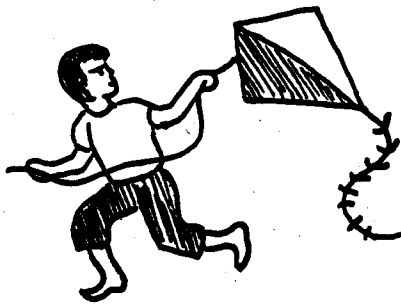
2 команди, з однаковою кількістю гравців. У домівці. Виряд: перце й довгий шнурок.

2 команди сидять по противних боках стола. Стіл між ними розділений наполовину довгим шнурком. Братчик пускає перце понад лінією, учасники ж дують на нього, щоб задути його в бік противників. Коли котрась сторона задує перце поза край стола на противному боці, одержує дві точки. Коли перце впаде на стіл на противній стороні, одержують одну точку. Група, що перша досягне 11 точок, виграє.

ОЦІНИ СКАРБ.

Паристе число гравців. У домівці. Виряд: для кожної дитини п'ять монет або гудзиків.

Гравців уставляємо парами. Кожний дістає 5 монет або гудзиків і кладе їх у кишеню. Тоді кожний кладе руку в кишеню й витягає певну кількість монет у замкненому п'ястукі, не дивлячися, скільки їх є. Тоді кожний мусить відгадати, скільки монет /гудзиків/ держать разом він і його партнер. Чия відповідь є ближча правильного числа, той член пари переходить до наступної рунди, а його партнер випадає з гри. Гра продовжується, аж залишиться один переможець.

САМОДІЯЛЬНА ГРА

+Сірий Орел Владзьо Мельник.

Р І З Д В Я Н А С Ц Е Н К А

/Музика без слів: коляда/.

ВЕДУЧИЙ: Досвіта перед свят-вечером малий Андрійко та його сестра, Оленка, пішли до лісу. Щоб здавалося, що вони вибралися по хмиз, взяли зі собою сокирчину і мотузок, а в дійсності їхня ціль була доставити харчі повстанцям. Харчі були заховані під мостом, край села. Поклавши це все на санчата, пішли глибоким яром у ліс. Вітер скоро засипав снігом людські сліди.

АНДРІЙКО: Треба бути обережним. Більшовики слідкують за повстанцями і за тими, хто їм помагає. Карний відділ розтаборивсь у сусіднім селі.

ОЛЕНКА: Заждім хвилинку, чи не почуємо якісь кроки по снігу. Ні, нічого не чути. Лише вітер танцює метелицю.

АНДРІЙКО: Можемо йти далше.

ОЛЕНКА: Я трохи втомилась, але мабуть це вже недалеко.

АНДРІЙКО: Он, бачиш? Там уже темніє смеречина.

ОЛЕНКА: Справді, не може бути кращого захисту, як під густими смерічками.

АНДРІЙКО: Добре, тепер ти залишись тут на хвилинку сама. Не бійся нічого.

ОЛЕНКА: А я і не боюся. Йди спокійно.

ВЕДУЧИЙ: По хвилині, коли Андрійко зник у гушавині, Оленка почула якийсь шелест серед дерев і тяжкі кроки по снігу. За хвилину вийшов вояк у білому плащі, з автоматом у руках і з ручними гранатами за поясом. А недалеко за ним – усміхнений Андрійко. По хвилевім переляку Оленка приязно відповіла на привіт вояка повстанця.

ПОВСТАНЕЦЬ: Як мастесь, діти? А ти не змерзла? Чи втомлені дуже? Що в селі, то ми знаємо. Уважайте, бо ці червоні кати у цю святу різдвяну ніч дуже чуйні. Не хочу вас довго задержувати, бо ранок уже недалеко. Ось тут кладу вам на санчата дві в'язки хмизу. Везіть це у село. Уважайте, не загубіть по дорозі! А вдома сховайте у безпечне місце.

ДІТИ: Пам'ятаємо! І зробимо все, як кажете.

ПОВСТАНЕЦЬ: Завтра прийде до вас чоловік, потре руки і скаже: "Уж, сьогодні мороз з очима". Це буде наш... І йому передайте ці в'язки.

АНДРІЙКО: Добре. Все зробимо, як кажете.

ПОВСТАНЕЦЬ: Щира дяка вам, молоді друзі. Веселих свят вам і вашим рідним. Ще передайте подяку за все та святочний привіт від хлопців у лісі. Христос Раждається!

ДІТИ: Славіте! Здорові святкуйте!

ОЛЕНКА: Перекажіть повстанцям, що всі ми будемо згадувати і молитися за вас.

ПОВСТАНЕЦЬ: Щира дяка вам, але ми ще цієї ночі заграємо більшовикам музику кулеметних куль і гранат.

ВЕДУЧИЙ: Діти, попрощавшись зі сльозами в очах, назбирали сухих гіллячок, поклали на саночки, та коротшою дорогою подалися до дому. Нарез із лісу вийшли грізні три вояки з пістолями в руках.

БІЛЬШОВИКИ: Стой! Руки верх! Хто ви такі?

АНДРІЙКО: Бачите, назбирали в лісі трохи хмизу.

ОЛЕНКА: Мати дуже хвора, а в хаті холодно.

БІЛЬШОВИК: Ну, да, харашо, розглянемо. Саша, ну что, нічево, нет? Да, давай пашлі у село, давай паскарей.

ВЕДУЧИЙ: На тому не скінчилося. Дітей довго в селі випитували з погрозами. Чи не бачили кого в лісі, або чи не запримітили якісь свіжі сліди на снігу. Обшукали їх одержу і відпустили їх домів із саночками.

АНДРІЙКО: А знаєш, Оленко, коли той Ірод узяв в'язку в руки, у мене душа побігла в п'яти.

ОЛЕНКА: Андрійку, я думаю, що в середину в'язки повстанці поклали якісь записки.

/Початок колядки на платівці/.

ВЕДУЧИЙ: Усміхнений Андрійко відповів: "Не знаю". Взнявши в'язку в руки, притулив до себе, наче скарб, поніс у хату за сховок. І наперекір лихий долі заспівав колядку.

ІЗ ПРИРОДНИЧОГО ЗАПИСНИКА

Л Ю Д И Н А

Дехто може дивуватися, що ми пишемо про людину в розділі про природу. А проте людина займає в природі ключеве місце. Людина належить до ссавців і є вона найважливішим з усіх ссавців.

У першу чергу, людина є одним із найчисленніших великих ссавців. Дехто сумнівається, чи ми зможемо вижити на землі, якщо число людей далі буде збільшуватися таким темпом, як дотепер. Археологія доказує, що від часу появи перших людей на землі, вони зуміли подивугідно достосуватися до свого оточення, що дало їм можливість заселити всі частини земної кулі.

З бігом часу, однак, людина почала мати що раз то більший, і то шкідливий, вплив на своє оточення. Вирубано великі ліси, багато спалено через неухвалювану поведінку з вогнем, загачено ріки, побудовано велетенські людські оселі. Все це мало катастрофальні наслідки на інші створіння. Деякі з них вигинули зовсім.

З другого боку слід нам пам'ятати, що людина, як розумна істота, старається запобігти шкоді там, де вона її бачить і розуміє. І так люди влаштували величезні парки й заповідники де невільно міняти існуючого стану й де багато звірят і рослин може свобідно розвиватися. Та далеко не всі люди розуміють важливість збереження природи. Тому модерні держави випрацьовують пляни на далеку мету, як господарити природними багатствами. Новацтво мусить розуміти, що природа є для нашої приємності й для нашого вжитку, але що їй треба шанувати й зєрїгати, щоб і в майбутньому ми й наші нащадки могли тішитися її красою.-

Подав: Сірій Орел Орест.

РОЗГАДАЙТЕ?

ЗАГАДКА

Павло Лаврик

День і ніч вона шуміла,
Стугоніла,
Шаленіла...
Через той нестримний
Світ навколо
Побілів.

гнів

(внивогдух)

ЗАГАДКА

Василь Густі

Хто із вас його не знає?
Залюбки його вдягаєм,
Як навколо навкруги
Забілються сніги.
Хай мороз, як хоче, дмуха,
Як одягну я.

(вхужоу)

ЗАГАДКА

Валентин Кириленко

— Доню, встань, — гукає мати, —
Швидше вийди з хати!...
Вийшла доня.
Дивина!
Щезла стежка...
Де вона?
Де поділась огорожа?
Сад на себе чом не схожий?
Що за диво — все село
Білим пухом занесло...
Дива зовсім тут нема —
Це в село прийшла

(Зма)

ЗАГАДКА

Скатертина біла увесь світ накрила.
(Зма)

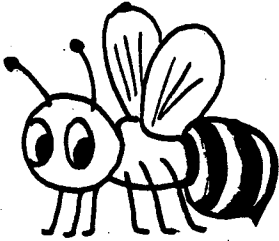
ЗАГАДКА

Лід на річках, сніг на полях,
Віхола гуляє, — коли це буває?

(Взмкы)

Подав: Старий Орел.

ПРИКАЗКИ

Ближча сорочка, чим кожух.

ж ж ж

Гаряче, як у пеклі.

ж ж ж

Громада - великий чоловік.

ж ж ж

До Дмитра дівка хитра, а після Михайла - хоч за попихайла.

ж ж ж

Кінець діло хвалить.

ж ж ж

Легко казка кажеться, та тяжко діло робиться.

ж ж ж

Не доливай оливи до вогню.

ж ж ж

Не потребує сягати за словом до кишені.

ж ж ж

Не роби другому, що тобі неміле.

ж ж ж

Прийшла коза до воза.

ж ж ж

Сам не гам і тобі не дам.

ж ж ж

ВІСТІ ЗІ З.С.А.

Привіт!

В

**Випокону Новацьких
Виховників
«Водять Мрії в Снах»
на Новому Соколі
1988 р.**

Команда:

командант *Бр. Аскольд Винників, ОХ*
заст. ком. - бр. Славко Пришляк, Тис.
бундужна - сес. Христя Санторо, ЛМ
писар *Бр. Мирон Депутат, Дроу*

Інструктори/Булава:

Бр. Олег Данилюк, ОХ
Бр. Микола Дитюк, ХМ
Бр. Микола Дитюк, ХМ
Бр. Тимош Ганкевич, ОХ
Бр. Семко Сторожинський, ОХ
Бр. Генко Сторожинський, ОХ
сес. Мирося Драган, ЛМ
сес. Мирося Драган, ЛМ
сес. Олексій Цибик

Учасники:

Роман Збіл Бейер
Роман Зейгер
Андрей Зойкович
Олена Венгльовська
Лесь Зюкер
Слава Зюкер
Олександр Голіан
Ліля Городиська
Олександр Горачин

Катруся Грецишин
Александра Зубенко
Александра Губенко
Лариса Д'Авіньйон
Тамара Данилюк
Таня Драган
Оксана Дуляк
Оксана Дуляк
Адріан Захарія
Адріан Захарія
Віра Кобзар
Тарас Кобзар
Петрус Казерко
Христя Луцька
Христя Луцька
Лариса Лялька
Лариса Лялька
Яро Нельник
Андрій Петрина
Андрій Петрина
Катрина Петрина
Харита Петрина
Марко Пікас
Роман Правак
Антон Раковський
Дамян Раковський
Олег Рослицький
Софія Саланчик
Софія Саланчик
Віра Сивенька
Віра Сивенька
Таня Стахнів
Андрій Суєра
Андрій Суєра
Марія Шендер
Марія Шендер
Наталія Трач
Наталія Трач
Інна Цамрай
Інна Цамрай
Лариса Цамрай
Лариса Цамрай
Марія Якубовська
Марія Якубовська

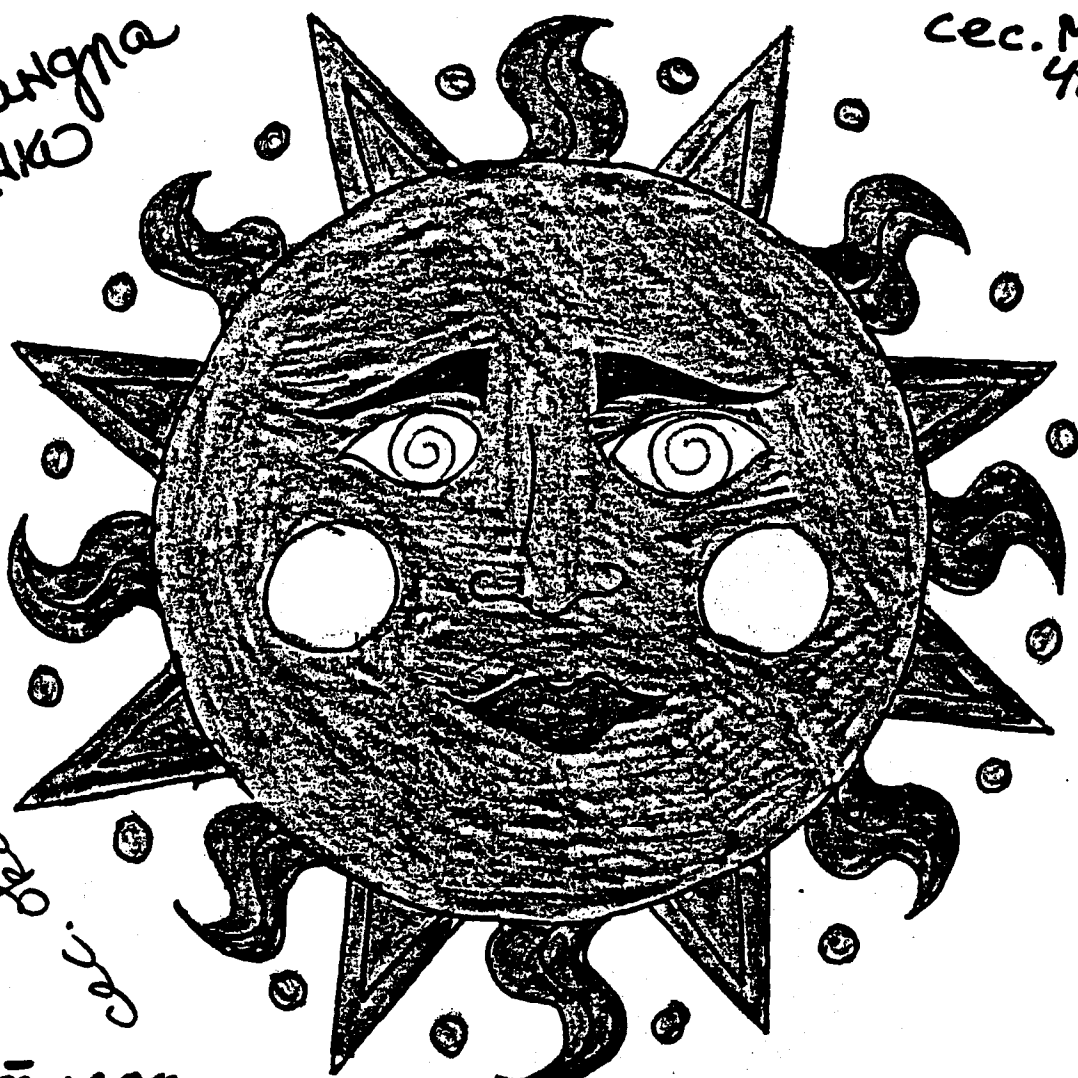
ГОТУЙСЬ!

сес. Александра
Зубенко

сес. Марта
Черник

ул. р.з. Каша Давидова
- зигурда -

сес. Ангел
Недегович
Андрасови

сес. Кемел Бумбузета
- зигурда -

сест. Лиса
Умтолота

сес. Вира
Субенкова

сес. Ала Кюфас

сес. Асия Шейна
- зигурда -

сес. Леся
Стефанова

НАЗНА ДАВАНИ В.Т. ЛИТ 1988

Сира Оршиза Турсе е ЛМ от п. Вера Толмова Арт
Комендантка Писар

ст. п. Наталия Телка ЛМ
Заступница Комендантки.

ст. п. Меласа Соелупока
Бунчужна

+55 Нотичак

Стрічка з підготовою до першого св. Причастя

Нью Йорк (О. К.). — Українські матері, що мають дітей у початкових класах постійно відчували брак якнайбільше приступного підготування дитвори до св. Сповіді і першого св. Причастя, яке вони могли б їм дати поруч із катехизацією.

Саме тому зібрався гурт матерей, членок 30-го Відділу Союзу Українок Америки в Йонкерсі, і за ініціативою Христини Соневицької підготовляє тепер окрему магнітофонну стрічку з відповідним текстом, молитвами і піснями, що її зможуть діти слухати та при її допомозі вивчати все, що потрібне їм знати до першого св. Причастя, а то й до вислухання Служби Божої. При тому діти можуть засвоїти собі наші церковні пісні і молитви мовою батьків та збагатити себе духово.

Щоб це було зрозуміле для дітей того віку, ініціаторки zorganizували групу новацтва з Пластової Станиці в Нью Йорку, що тепер вивчає відповідні релігійні пісні, які будуть введовзі награні на стрічку. Крім пісень на стрічці будуть важливіші молитви та пояснення до заповідей Божих як і взагалі пояснення до св. Сповіді і св. Причастя.

Як далі пояснюють ініціаторки, одна частина стрічки буде награна лише в українській мові, а друга подає молитви в англійській і українській мовах, щоб деяким дітям, що ходять до американських католицьких шкіл, було легше зрозуміти. Також на цій стороні буде пояснення до українських релігійних пісень в англійській мові.

На наше запитання, як ця група жінок рішила перевести в життя такий задум, вони вияснюють, що всі

Група новачок і новаків з Пластової Станиці в Нью Йорку із сестричкою ст. пл. Меласєю Соневицькою виконує пісні до стрічки для підготовки до св. Причастя.

вони є або учительками шкіл українознавства або світличок, і самі мають дітей у віці підготовки до першого св. Причастя. Вони вважають, що саме так широко прийнятий тепер спосіб стрічки може дуже дітям допомогти. „Ось, — кажуть вони, — ми всі постійно кудись возимо автомобіль своїх дітей. Замість слухати музики „рак“ чи чогось іншого, будемо мати нагоду вложити стрічку в апарат у авті і в цей спосіб дати дітям нагоду її слухати та з неї скористати.”

Розуміється, що цей спосіб куди більше сприємли-

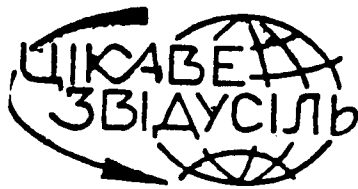
вий для сьогоднішніх дітей, як вивчання з книжки, а в тому випадку з катехизму. Тому задум 30-го Відділу СУА щиро і незвичайно прихильно прийняв парох української католицької церкви св. Михаїла в Йонкерсі, о. шамб. Іван Свілер і його помічник о. Маріо Лазоскі, а підтримку обіцяли парох української католицької церкви св. Юра в Нью Йорку о. Патрикій-Пашак, ЧСВВ, і Сестра Вернарда із школи св. Юра.

Отож сподіємося, що ця незвичайна своїм змістом стрічка викличе широке зацікавлення серед української спільноти не лише в Нью

Йорку, але й взагалі в ЗСА. Організаторки запевняють, що якщо буде вистачаюча кількість замовлень можна буде зробити також стрічку „персональну”, тобто з ім'ям і прізвиськом дитини, для якої вона призначена.

Замовляти можна її вже тепер в ціні 10 дол. із заплаченою посылкою на адресу: Mrs. Wira Berzowska 149 Farrington Ave, North Tarrytown, N. Y. 10591.

Ця стрічка це ще один скромний, але як важливий вклад української громади у відзначування 1000-річчя Християнства, який не промине безслідно.

Р І З Д В О

Свят-Вечір... сумерк. Сніги
білють
у срібній млі, в мовчазнім сні,
в хатах далеко тижі світла,
і мріє ліс у даліні.

Різдво... деє звук коляд
озветься,
майне звізда сяйвом дуги.
І знов врочисто, біло, тихо,
Як тайна докруги.

Різдвяна ніч... І зорі, зорі,
аж злотий шлях від них веде.
А ним з небес Дитятко Боже
тихесенько на землю йде...

Григорій Чупринка ВИФЛЕЄМСЬКІ ПАСТУХИ

Розірвались чорні хмари,
зникли тіні степові,
деє прокинулись отари
і спокійні вартові.

Мов корона — діядема
світової краси,
ясна зірка Вифлеєма
промінь кинула святий.

В шатах ночі блиск пророчий
все обняв і огорнув
і в закриті сонні очі
палом радости дмухнув.

Мов позбавлені полуди,
очі глянули сміліш,
і юнацькі дужі груди
сколихнулись веселіш.

Діти праці, діти степу,
що з отарами зросли,
до таємного вертепу
дивну радість понесли.

Радість змученого стану,
дивну зіроньку із зір —
щастя, волю довгождану
і душевний тихий мир!...

СНІЖОК

Сипле дрібно сніжок,
Сипле, сіє, трясе
На повітку, стіжок —
Вже не видно стежок,
Забіліло усе.

Забіліли горбки,
Забілів полем шлях —
Де мої чобітки?
Вже пора на санки —
Ах, ах, ах!

Роман Завадович

ХРИСТОС РОДИВСЯ!

Надворі темніс,
Сніг густий паде,
Стежкою в завії
Хтось до нас іде.

Двері відчинились,
Блиснула звізда!
Новаки це милі!
З ними — коляда.

Що лежить на сні
В яслах Божий Син,
Мир дасть Україні,
Іроду загин!

Ця сама колядка
Той святковий спів,
Що в отроків княжих
В джурів, козаків.

Ту саму колядку,
Почерез віки,
Принесли нам в хату
Нині новаки!

Сестричка Леся

ДІД МОРОЗ І НОВАКИ

Сніг блискучий, сніг біленький
Дід Мороз приніс сивенький,
Він злякати хоче нас
В зимовий холодний час.

Гей, мерщій берім санчата
І ходімо погуляти!
Не злякаєш, діду нас
В зимовий холодний час!

Куль зі снігу маєм много
Полякаймо трішки його!
Дід зі страху аж присів —
Не злякає новаків!

Н.М.

ЗАІСКРИВСЯ СНІГ

Сніг на сонці аж іскриться,
Висне з гілля іній білий.
До Миколки три синиці
Під віконце прилетіли.

Хлопець просить: — Чуєш, мамо,
Може б ми вікно відкрили?..
Хай би птиці разом з нами
Трішки каші попоїли.

— Пташка в дім влетіть боїться, —
Чує хлопець голос мами —
Ти зроби кормилку птицям
І годуй їх все кришками.

Володимир Рибаченко

У ЯКОМУ МІСЯЦІ ?

Скільки місяців у році?
Ну, хто знає – говори!
І який з них веселіший
Для малої дівчорі?

У якому сніжки, санки,
Баба з снігу, крики, сміх?
У якому – завірюха,
І мороз щіпає всіх?

У якому тепле сонце
Розтоплює весь сніжок?
У якому перші квіти
Кличуть діток у садок?

У якому вишні, сливи
Червоніють на гілках?
У якому спіють груші,
Повно яблук у садках?

У якому дощик сіє,
Жовкне листя і летить?
У якому Нова Радість
В кожній хаті гомонить?

К. Перелісна

СНІГ ІДЕ

Тихо, тихо, сніг іде,
Білий сніг, лапатий:
Ми у двір скоріш підем,
Візьмемо лопати.
Ми прокинем зранку
Стежку біля ганку,
Вийде мама з хати
І почне питати:
– Хто ж це так доріжку
Вміє прокидати?

М. Познанська

ЛЮТИЙ

Пильно стежить місяць Лютий:
Чи ставок у лід закутий,
Щоб дзвенів, мов скрипка.
Сяють в інеї дерева,
І, неначе кришталева,
Сяє кожна шибка.
– Я заграю вам на лютні
Про весняні дні майбутні,
Зачекайте трішки.
Я, хоч Лютий, – не лютую,
А для Весноньки готую
З кришталю доріжки.

П. Сингаївський

Іде кіт через лід
Чорнолапо на обід.

Коли чує він: зима
Його біла підзива:

— Ти чого йдеш через лід
І лишаєш чорний слід?

— Бо я чорний, — каже кіт, —
Я лишаю чорний слід.

Коли ж біла ти сама,
То білій тут дотемна!

І пішов кіт через лід
Чорнолапо на обід.

Стала зимонька сумна:
За котом ішла весна!

М. Вінграновський

БОГОРОДИЦЕ ДІВО

Богородице Діво,
радуйся, благодатна Маріє,
Господь з Тобою.
Благословенна Ти між женами
і благословенний плід
утроби Твоєї,
бо Ти породила
Христа Спаса,
Ізбавителя душ наших.

ОТЧЕ НАШ

До Тебе, Отче наш, благий Владико
Веселки й сумерку могутній Паве,
З палаючих глибини нестримним криком,
У розпачі розчарувань — оmani,
Мої слова молитви вилітають:
І білим цвітом стеляться жасмину,
І рвуться, гіркнуть сумніву полином!
...Палкі слова надії і відчаю...

До Тебе, Царю облаків, блакиті
І часу необиятого й простору,
Мільярдів зір, вогнених сонць всесвіту,
Святої думки поступу і твору —
Шлю пристрасних бажань молитву скриту:
Тернових колючок пахучу рожу...
До Тебе, що esi на небі, Боже, —
Що птицям кажеш жити й квітнуть квітам.

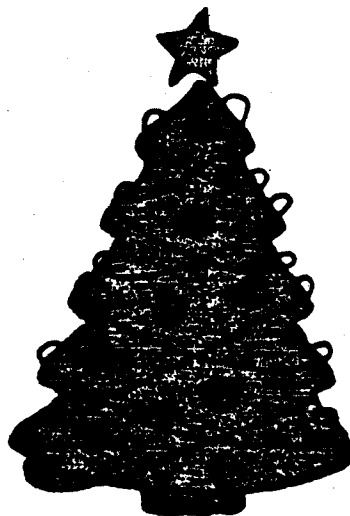
Хай святість імени Твого, Владико,
Сполучить гімнами усю природу,
Хай океани моляться і ріки
І всі Тобі поклоняться народи.
І голосніше грому й хуртовини
До Тебе кличуть, Отче наш, з темниці
Розширені розпукою зіниці —
Слова завмерлі вольної людини!

Володимир Янів

БОЖЕ,

ДЯКУЮ ТОБІ

Боже наш, Всесильний Отче,
Дякую Тобі за сонце,
І за весь Твій любий світ:
За повітря, воду, хліб,
За одержу й теплу хату,
Дякую Тобі, наш Тату.

Ніна Мудрик-Мриц

ВЕЛИКА ТУРБОТА

Ох, коли ж мені дозволять
Записатись в новакі!?
Вже діждатися не можу,
Дні довжяться, мов роки.
Новаків усі шанують,
Усі люблять цих хлоп'ят,
Я ж для всіх тільки збиточник
І ніхто мені не рад.
Дуже хочу кинуть псоту
И не вдасться це ніяк;
Що за диво! Це ж напевно
Тому, що я не новак!
Ну й коли ж мені дозволять
Записатись в новакі?
Знаю певно, що тоді я
Став би добрим все ж таки!

ЗОЛОТІ КАЛАЧІ

Несла ниця на хвості
Калачики золоті.
Один калач — для мене,
Другий калач — для нені,
Третій калач — для брата,
Четвертий — для тата.
П'ятий калач загубився,
Десь у трави покотився.
Всі ми вибігли із хати
Калача того шунати.
Не плач, ниценько, не плач,
Ми знайдемо твій калач!

Дмитро Павлично

ВЕРТОЛІТ

Вертоліт, вертоліт
Вирушає у політ.
За кермом вусатий кіт,
Пасажиром чорний кріт.
Запитали ми нота:
— Ти нуди везеш крота?
І сназав вусатий кіт:
Хоче кріт побачить світ.

РОДИННЕ НАЗОВНИЦТВО

“А” Загальні назви

1. Пращур — той, хто дав початок роду — часто знаний тільки з переказів і оповідань або герой родової легенди.

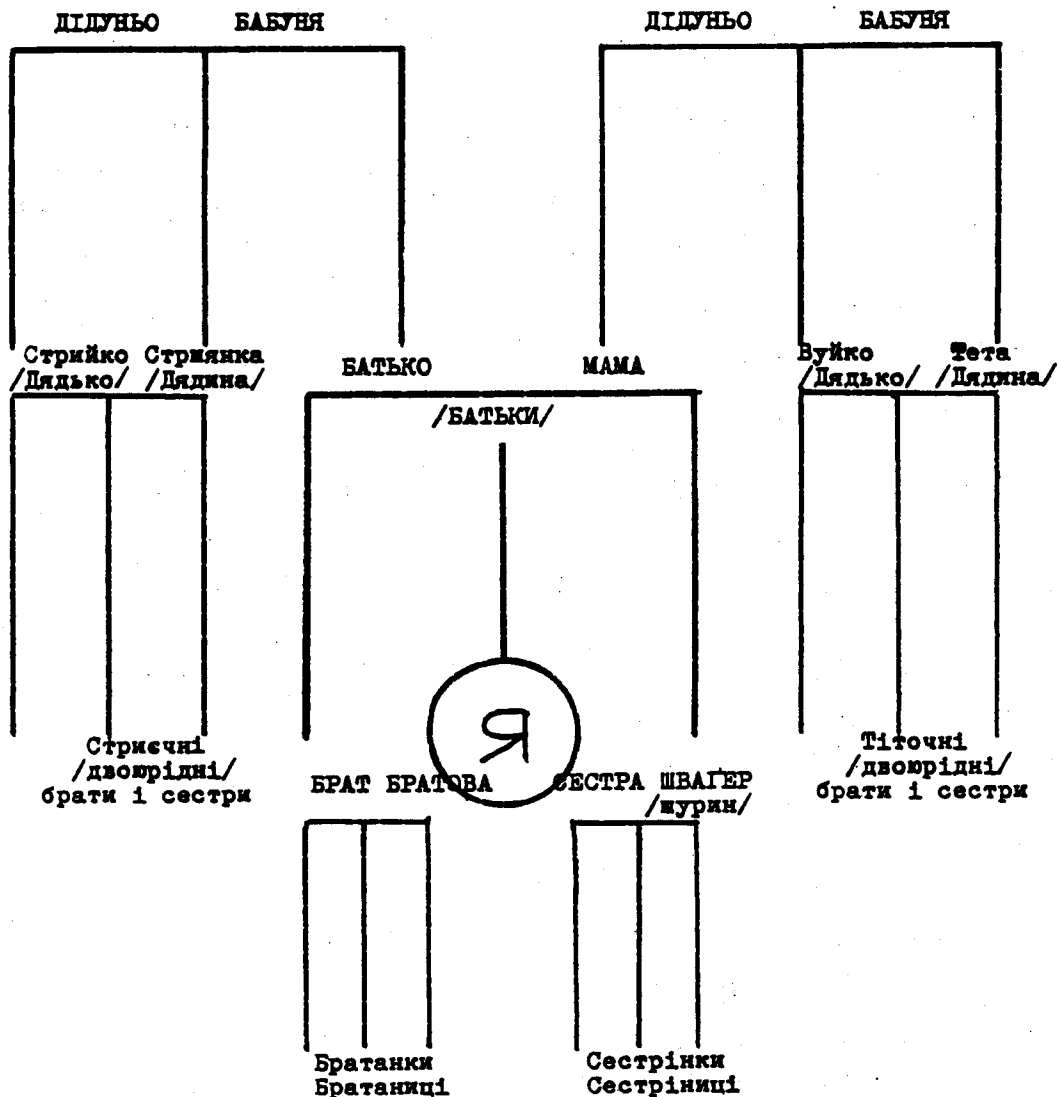
2. Предок (-дки) — давні члени роду, про яких звичайно мається точніші дані (напр. час чи місце народження, хто вони були, як довго жили тощо).

3. Нашадки — ті, що приходять чи придуть по предках і батьках.

4. Рід — предки, батьки і діти в різних ступенях споріднення.

“Б” Родові і родинні назви

1. Прапрадід і прапрабаба — батьки прадіда чи прабаби, прадіди батька чи мами.

2. Прадід і прабаба — діди батька чи матері.

3. Дід і баба — батьки батька чи матері. Вживається ще таких назв: дідо, дідусь, дідуньо (в Галичині: дзядзьо); бабка, бабуся, бабуня; дитяча форма: буся (в Галичині: бабця).

4. Батьки — загальна назва батька і матері (Увага! Не "родичі"!)..

5. Батько — тато, батечко, татко, татуньо, татусьо; говіркове: дедьо, неньо, дядя.

6. Мати — мама; вживається також: мамочка, мамуся, мамуня, мамця, матуся, матусенька, матінка, неня, ненечка тощо.

7. Діти — загально сини і дочки тих самих батьків чи теж із другого подружжя.

Син — також уживається: синок, синочок, синцьо, синаш.

Дочка — також: доня, донька, доньця, донечка.

8. Брат і сестра — рідні, т. зн. діти тих самих батьків.

Брат — також: братік, братик, братчик. (Козаки вживали назви побратим — значить: дуже близький приятель, як брат).

Сестра — також: сестриця, сестричка, сеструня. (Посестра — дуже близька приятелька).

9. Тета або тітка — сестра батька чи матері (або дружина стрийка чи вуйка; дивись 17, 18).

10. Дядьо — рідний або брат у перших чи двоюрідний брат батька або матері (стрийко і вуйко).

11. Дядина — дружина дядька або рідна чи сестра у перших або двоюрідна сестра батька чи матері.

12. Родичі — загально це діти дядька, стрийка, вуйка, дядини, тети і т. д. Точніше це:

а) стричечні і тіточні брати і сестри або брати і сестри у перших чи двоюрідні брати і сестри; (англійською мовою first cousin).

б) стричечно-стриечні і тіточно-тіточні брати та сестри; (анг. second cousin).

13. Братанок, братанець і братаниця — діти брата, (на центральних землях також небіж і небога, племінник і племінниця).

14. Сестрінок, сестрінець і сестріниця — діти сестри (також небіж і небога, племінник і племінниця).

15. Внук і внучка, внучка — діти сина чи дочки у відношенні до діда і баби.

16. Правнук і правнучка — діти внуків у відношенні до прадідів.

Локально:

17. Стрийко і стриянка — рідний брат батька і його дружина. (Стрийна — в деяких околицях Галичини сестра батька або дружина

стрийка).

18. Вуйко і вуйнка — рідний брат матері і його дружина. (Вуйна — в деяких околицях Галичини сестра матері або дружина вуйка).

"В" Подружжі і звичаєві споріднення

1. Подружжя — двоє молодих чи старших людей, хлопець і дівчина, чоловік і жінка, що одружилися.

2. Наречений і наречена — хлопець і дівчина, що заручилися. На центральних землях уживається суджений і суджені (рідко).

3. Чоловік і дружина (або жінка) — наречені, коли одружаться. Молоде подружжя називають теж парою молодих або молодят. Молода одружена жінка — це молодиця. Одружений чоловік — жонатий. Мужчина — жениться, жінка — виходить заміж, обоє одружуються.

4. Зять — одружений чоловік у відношенні до батьків дружини; (анг. "son-in-law").

5. Невістка — одружена жінка у відношенні до батьків чоловіка; (англ. "daughter-in-law").

6. Свекор і свекруха — батько і мати чоловіка у відношенні до дружини сина, невістки.

7. Тесть і теща — батько і мати дружини у відношенні до чоловіка дочки, зятя.

8. Сват і сваха — або свати — обі пари батьків молодих між собою; (анг. "in laws").

9. Хресні батьки — хресний батько і хресна мати — ті, що тримають дитину до хресту. Вони не можуть між собою одружитися. Для себе вони кум і кума.

10. Похресник і похресниця, хрищеник і хрищениця — діти, яких христили, у відношенні до своїх хресних батьків.

11. Зовиця — сестра чоловіка у відношенні до жінки брата і навпаки.

12. Ятрівка — жінка чоловікового брата.

13. Братова — жінка брата; (анг. "sister-in-law"). В Галичині прийняті німецькі назви швагер, швагрова, швагерка.

14. Швагер, шурин — чоловік сестри; (анг. "brother-in-law")

15. Вітчим — це другий чоловік матері.

16. Мачуха — це друга жінка батька.

17. Пасерб і пасербиця — це діти з першого подружжя у відношенні до вітчима і мачухи.

18. Природні браття і сестри — коли чоловік оженився вдруге і має діти з другою жінкою або коли жінка вийде вдруге заміж — діти з обидвох подружжя є одні для одних "природні" брати і сестри.

Замість коліскової для доні

Ой, увало яблучко та й покотилося,
Я змахнула вітами — і зажурилася,
Я шукала яблучко — листя зелене,
А воно котилося далі від мене.

Занудилося яблучко в маминому небі,
Час прийшов — і доленьку пошукати треба.
І уже не стримати, вже не вернути...
Ой, тривожно-солодко яблунькою бути.

Пройдуть дні печальні, пройдуть веселі,
Зронить мов яблучко зернятко в землю,
Стане-подивується з того немало:
Як це воно з яблучка яблунькою стало?

Буде свої гілочки колісати,
Будуть в гілках яблучка виростати.
Потім прийдуть дні ясні, у тривозі,
Та й покотять яблучка по дорозі...

Я стою схвилювана, похилилась...
Ой, увало яблучко, покотилось.

* * *

Мої ровесники вже дивляться туди,
У ті роки, з яких давно ми вишли,
Де дзвінко так, мов трави із води,
Ростуть дічата — молоденькі вишні.

Вони ідуть, уванені в собі,
Несуть красу, лігати не прибуту,
І вірять, що у світі голубім
Лишень для них і посмішки, і квіти.

І що життя ось тільки почало
Свій тихий плин, і радість, і кохання...
Ну, як їм знати, що все оце було,
Що все оце не вперше й не востаннє?

І що недовго зелені будуть,
Вже серпень там, за рогом, дожидає,
Бо все в житті повинно одцвігати...
Але вони про це іще не знають.

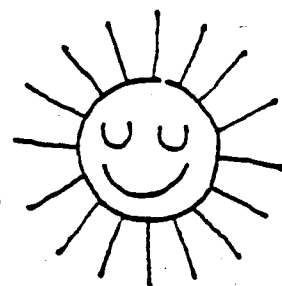
Нічний ескіз

О цій порі з'являються дива,
О цій порі всі люди молодіють...
Заходить в сні навишпиньках сон-трава
І кольорові розгорта надії.
О цій порі я вийду на поріг
І помахаю ліхтарям рукою,
А ніч простелить тисячу доріг
І в добру казку буде грати зі мною:
Відкам'янійте, вулиці мої,
Мости крилаті, полетіть у вирії!
Так мріялось про місячні краї
В моїй квадратній стомленій квартирі.
А ніч прийшла у бісері вознів.
Пі волосся чорне хвилювалось.
І ожили будинки кам'яні,
І площі попливали на хвилях вальсу.
Бо уночі, коли усі заснуть,
Коли проспекти тишина зірвів,
Шукає місто існування суті
В людських ділах, у помислах і мріях.
Воно росте до сонця і до зір
І кличе нас із неба голубого...
Ідіть до нього:
Бо з тісних квартир
Ніколи не побачите такого:

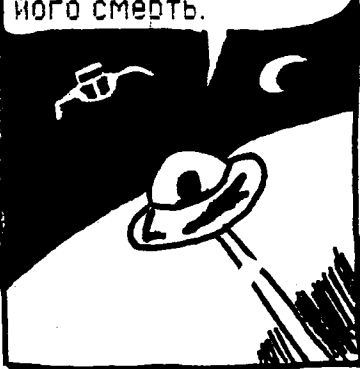
ОРЮЧА ВЗВАГА

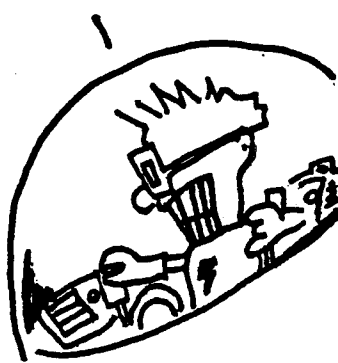
Зороплавець Спиф
зближається до
марсіянського корабля

Марсіян, неймовірно
тупий, немає поняття
що надходить
його смерть.

Наш герой цілає
і пригріває
лейзер-пістоль.

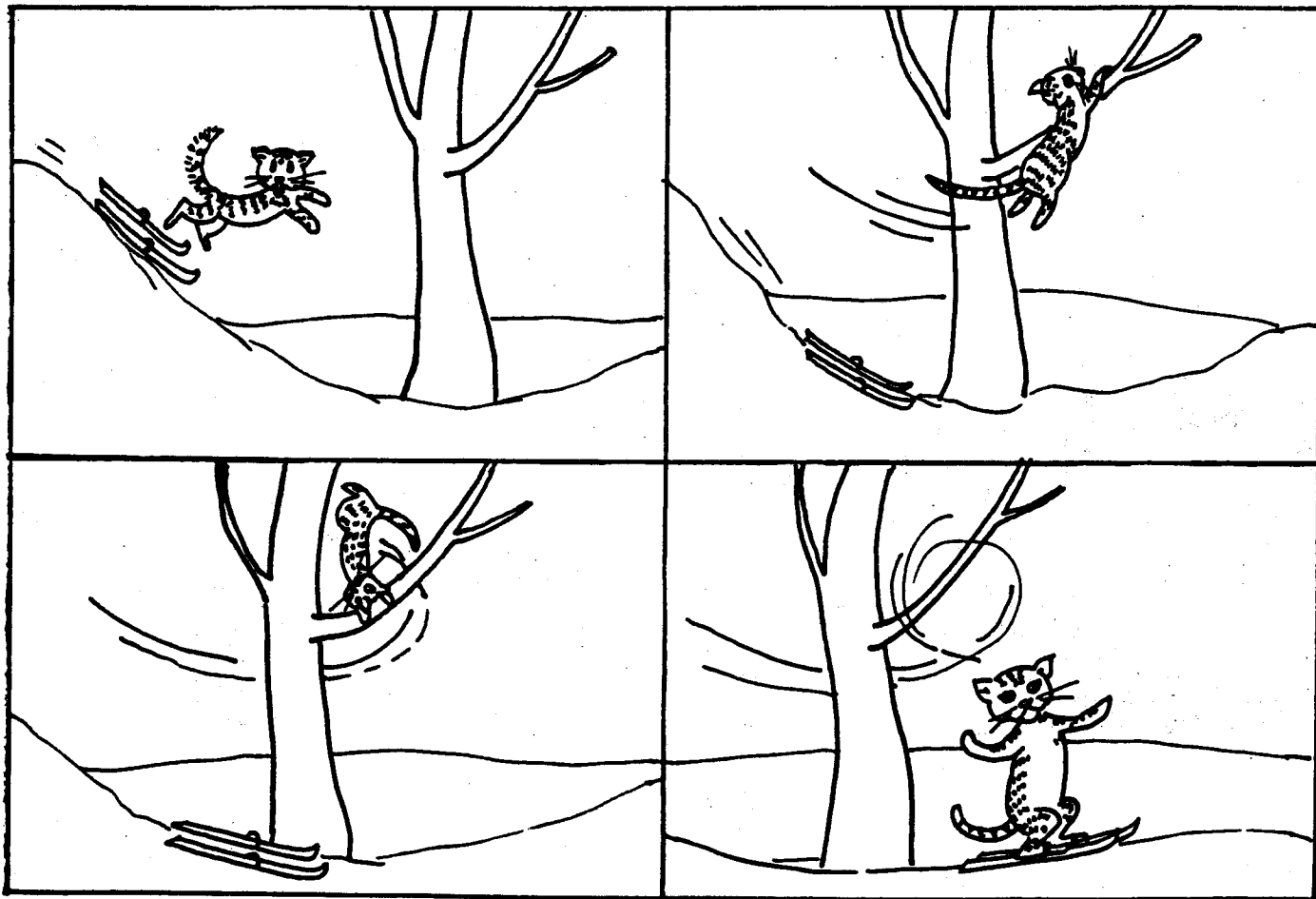
Братчику!
Якщо
Марсіянський
нищильник
ліквітує

Подав: бр. Маркіян Гаврилук.

/ "Готуйсь" /

ПРИГОДИ МУРКА

ПРИГОДА БУБЛИКА

Бублик:
— Чому цей сироп
має смак клею?

Продавець:
— Ану покажи мені цю
пляшку!

— Г-м-м-м!

Продавець: — Іване,
я знайшов твій клей.

/ "Готуйсь" /

ДЕ П'ЯТИЙ?

Мне хустиночку в руці,
Гірко плаче Віра:

— В мене п'ять було стільців,
А тепер чотири.

Взявся братик рахувать:
— Раз, два, три, чотири, п'ять!
Віро, плакати облиш:
Ти ж на п'ятому сидиш!

Грицько Бойко

— Сьогодні вранці, Юрку, я залишила в буфеті дві чоколяди. А тепер тільки одна. Як це так сталося?

— Бо було темно, мамо, і я другої не побачив.

Вечірня молитва

Отець запитав новачки:

— Славцю, скажи мені — чи молишся ти щовечора перед сном?

— О, ні! Це моя маюся проказує молитву за мене — відповіла Славця.

— Яка ж це молитва, що ти її не можеш самостійно проказати? — поцікавився отець.

— Боже, дякую Тобі, що моя пунтка нарешті в ліжку! — швидко сказала Славця.

Зайва витрата

Жінка: — Нам треба купити пральну машину.

Чоловік: — А навіщо? У нас же є бабуся.

Чемна дитина

— Юрчику, що треба зробити перед тим пойти в школу?

— Послухати радія — чи нема страйку вчителів.

Інтелігентні собаки

Два власники собак хваляться:

— Мій Бровко читає газети.

— Знаю, про це казав мені мій Гавко.

/ "Жіночий Світ" /

Підслухане на ЮМПС-86:

В Австралії проблема української мови не існує, бо там її ніхто не вживає.

Мама привела до лікаря п'ятилітню Марусю і чотирилітнього Ореста, щоб дати їм голки-застрики.

Лікар, узявши голку, звернувся до Марусі:

— У яке рам'я, Марусю, хочеш дістати цю голку?

— У Орестове прошу, пане докторе! — поспішно відповіла дівчинка.

/ "Готуйсь" /

ПОРАДИ МУДРОЇ СОРОКИ

Листи для Мудрої Сороки слати на адресу Редакції /див.: II стор. обкладинки/ з допискою: "Для Сороки".

ДОРОГА СОРОКО!

Чи можна дівчину цілувати в очі?
Безрадий

ДОРОГИЙ БЕЗРАДИЙ!

Очевидно, але мусиш перд тим відчути, що вона собі того бажає.

Сорока

ж ж ж

ДОРОГА СОРОКО!

Чи можеш мені порадити якусь добру тему на новацьку імпрезу в місяці лютому?

Гніздова Муся

ДОРОГА МУСЮ!

Може бути новацька костюмівка, вечір Лесі Українки, вечір "Готуйсь", вечір казок, новацька забава на ковзанах, змагання декляматорів, новацьке кіно і що тобі ще твоя новацька фантазія підкаже.

Сорока

ж ж ж

ДОРОГА СОРОКО!

Що означає вислів: "скакати в гречку"?

Марта

ДОРОГА МАРТО!

Козакам на Січі було заборонено женитися. Коли ж якийсь брав собі жінку, тоді казали, що він "скочив у гречку".

Сорока

ж ж ж

ДОРОГА СОРОКО!

Чому деякі сеніори носять білі шнурки?

Роман

ДОРОГИЙ РОМАНЕ!

Білий шнурок є відзнакою пластових виховників, які беруть безпосередню участь у зайняттях з новацтвом чи рнацтвом.

Сорока

З М І С Т

ВІД РЕДАКЦІЇ.....	1
ДОКУМЕНТИ НАШИХ ДНІВ	
Пластове Видавництво.....	2
Лист Провідника Орлиного Круга.....	5
МУДРІСТЬ СІРИХ ОРЛІВ	
Як Підготувати Новацьку Костюмову Забаву-С.О. С. Гойдиш.....	6
Новацькі Назви - Сірий Орел Орест.....	9
Новацький Вогник - Сірі Орли: Ніна й Філько.....	9
ЩО РОЗКАЖЕМО НОВАЦТВУ?	
Ісусикові Пальми - Текля Білецька.....	15
Казка для Новацтва - Орест Гаврилюк.....	16
Різдво в Лісі - Іванна Савицька.....	17
МАЙСТРУЄМО - Сірий Орел Денис	
Прикраси на Ялинку.....	18
Іграшки - Прикраси.....	19
Для Прикраси - Вжитку.....	20
ДІТИ СПІВАЮТЬ	
Заповіт Т. Шевченка - К. Стеценко.....	21
Колісанка - Марійка Підгірянки.....	21
Український Національний Гімн - П. Чубинський/М. Вербицький.....	22
НОВАЦЬКИЙ ТАНОК: Ой у Саду, Саду - К. Стеценко.....	23
ІГРОВИЙ КУТОК - Сірий Орел Надя	
Аси.....	24
Китайці.....	24
Перегони з Торбинами.....	24
Перегони з Бальонами.....	24
Пізнай насліпо.....	25
Редакція.....	25
Круглі.....	25
Міста в Україні.....	25
Роби Це/Роби Те.....	25
Нарисуй Лінію.....	26
Футболь у Домівці.....	26
Футболь з Перцем.....	26
Оціни Скарб.....	26
САМОДІЯЛЬНА ГРА: Різдвяна Сценка - Сірий Орел Владзьо.....	27
ІЗ ПРИРОДНИЧОГО ЗАПИСНИКА: Людина - Сірий Орел Орест.....	29
РОЗГАДАЙТЕ?.....	30
ПРИКАЗКИ.....	31
ВІСТІ ЗІ З.С.А.....	32
ЦІКАВЕ ЗВІДУСІЛЬ.....	35
ОРЛЯЧА РОЗВАГА.....	43
ПОРАДИ МУДРОЇ СОРОКИ.....	46

